

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים

לשון ערבית

תכנית לימודים לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה
בבתי הספר העבריים

-סמל-

אתר האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים:
www.edu.gov.il/tal/portal

ירושלים, התשס"ט, 2009

חברי הוועדה

יו"ר הוועדה - פרופ' מנחם מילסון, החוג לשפה וספרות ערבית, האוניברסיטה העברית, ירושלים
מרכזת הוועדה - עידית בר, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, משרד החינוך, ירושלים
מפמ"ר - ד"ר שלמה אלון, סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית ומפמ"ר ערבית ואסלאם, משרד החינוך, ירושלים

נעמי אביבי-וייסבלט, מפקחת על הוראת ערבית ואסלאם במחוז המרכז
 ד"ר אהרן גבע-קליינברגר, החוג לשפה וספרות ערבית, אוניברסיטת חיפה
 מיכל גפטר, מדריכה ארצית ומורה בתיכון אחד העם, פתח-תקווה
 עמליה השכל, מורה בתיכון הרצוג, כפר סבא
 פרופ' יצחק חסון, החוג לשפה וספרות ערבית, האוניברסיטה העברית, ירושלים
 לימור כהן-משיח, מורה בחטיבת-ביניים ע"ש בר-לב, ראשון לציון
 פרופ' אריה לוי (יו"ר ועדת המקצוע), החוג לשפה וספרות ערבית, האוניברסיטה העברית, ירושלים
 תמר ניצן, מורה בבית הספר התיכון ע"ש דקל וילנאי, מעלה אדומים
 אולה פרי, מורה בתיכון אוסטרובסקי, רעננה
 ד"ר יהושע רוזנברג, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, משרד החינוך, ירושלים
 ד"ר ורדית ריספלר-חיים, החוג לשפה וספרות ערבית, אוניברסיטת חיפה
 יוסי שדה, מורה בתיכון מור-מטרווסט, רעננה
 ד"ר שלומית שרייבום-שבטיאל, המחלקה לערבית, אוניברסיטת בר-אילן

ייעצו והעירו הערות מועילות לתכנית:

מן האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים: ד"ר צופיה יועד, סימה חרוב, ליסה אמדור וראודה כרייני.
 כמו כן סייעו ותרמו לתכנית: תמי גלבוע, מירי דאי, אירית דוש-ויינברג, יהודית דרור, עידית הראל, ענת וול, תקוה וילמובסקי, חגית ורניק, אליעזר ימיני, ענת כהן, יפעת ליצקי, אידית סידון, עדי עוז והדס קוממי.

עריכה והבאה לדפוס - עידית בר

עריכת הלשון: ליאורה הרציג

סדר ולוחות: ארט פלוס, ירושלים

תוכן העניינים

פתח דבר /

אוכלוסיית היעד לתכנית הלימודים / 5

הנחות-יסוד ורציונל התכנית / 6

הנחות היסוד שבבסיס פיתוח התכנית / 8

עקרונות פדגוגיים-דידקטיים ועקרונות מתחום הוראת השפה / 9

דרכי הוראה ולמידה מומלצות / 12

התאמה בין דרכי הוראה-למידה-הערכה (ה.ל.ה.) / 13

מטרות התכנית / 18

מבנה מפרט התכנים / 19

תכנית הלימודים לחטיבת הביניים/

מטרות ומפרט התכנים

כיתה ז' / 21

כיתה ח' / 28

כיתה ט' / 34

תכנית הלימודים לחטיבה העליונה – מבוא / 41

מטרות ומפרט התכנים

כיתה י' / 42

כיתות י"א-י"ב / 48

נספח התכנית / 59

יצירות בספרות ופרוזה ערבית מודרנית / 60

ספרות ערבית קלאסית / 63

הקוראן / 66

מאגרי המילים / 68

אתרי אינטרנט מומלצים / 110

פתח-דבר

השפה הערבית, השפה הרשמית השנייה במדינת ישראל, היא שפתם של כשלוש מאות מיליון בני אדם. הערבית הספרותית היא לשון התרבות של כל דוברי הערבית, מוסלמים, נוצרים ודרוזים כאחד, ולשון כתיבי הקודש והתפילה של כל המוסלמים ברחבי העולם (כמיליארד ושלוש מאות מיליון נפש). לידיעת השפה הערבית נודעת אפוא חשיבות רבה במדינת ישראל.

מתוך הכרה בחשיבות זו נקבעה בשנת 1995 חובת לימוד ערבית כשפה זרה שנייה בכיתות ז'-ל'.¹ תכנית הלימודים הראשונה להוראת "לשון ערבית לבית הספר העברי" פורסמה בשנת 1994, ועתה התעורר הצורך בעדכון התכנית. האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים ערך סקר מקיף (באמצעות מכון סאלד) בקרב מנהלי בתי ספר, מורים ותלמידים. הסקר התמקד במצב לימודי הערבית בכיתות חטיבת הביניים, בחן את מידת יישום תכנית הלימודים הקיימת וסקר את ציפיות המורים והמנהלים מתכנית לימודים חדשה. ממצאי הסקר תמכו בהחלטה בדבר הצורך בעדכון תכנית הלימודים ושילוב תכנים שיהלמו את תחומי העניין של התלמידים. עוד עלה הצורך לשים דגש על פיתוח מיומנויות ההבעה בעל-פה, וכן לתת מענה לקשיים העולים מהוראת ערבית בכיתות הטרוגניות. חברי ועדת התכנית אימצו את הגישה שלפיה רצוי לפתח את מיומנויות השפה ולהרחיב את אוצר המילים בד בבד עם לימוד הדקדוק.

לדעת חברי הוועדה, תכנית לימודים שיסודה בגישה זו תגביר את המוטיבציה של התלמידים ללמוד את השפה הערבית, ואף תרחיב את מעגל התלמידים שיבחרו בלימוד מוגבר של השפה הערבית בחטיבה העליונה.

על בסיס הנחות יסוד מוסכמות, הגדירו חברי הוועדה מטרות אופרטיביות, ובצדן פירוט התכנים המבטאים את רצף הלמידה במהלך שנות הלימוד. פירוט זה משקף למורים בצורה בהירה את הנדרש בתהליך ההוראה-למידה-הערכה ואת ההישגים המצופים מן התלמידים. מכאן שהתכנית מבוססת על עיקרון הרצף בלימוד הערבית בכיתות ז'-ט' והמשכו בכיתות י'-ב'.

תכנית זו שמה בין השאר דגש על הרחבת אוצר המילים, על היכרות עם טקסטים מתחומים שונים והבנתם, על הבנת הנשמע ועל הבעה בעל-פה ובכתב.

התכנית אף מזמנת היכרות ראשונית בעל-פה עם פתגמים, ברכות, וכן מילות פנייה ונימוס בערבית החל מכיתה ז', כלומר החל מן השלבים הראשונים של לימוד השפה.

תכנית הלימודים מתייחסת גם לקשיים שהתגלו במהלך השנים בהוראת הדקדוק ובלמידתו. כקודמתה,

¹ "ידע לשוני דרוש למטרות של ניהול הצרכים הרשמיים של המדינה, ללכידות חברתית ולשיתוף פעולה כלכלי, מסחרי, טכני ועסקי, וכן כדי לפתוח פתח לתרבויות חדשות. לפיכך מן הראוי שבוגרי מערכת החינוך בישראל יהיו בעלי כשירות לשונית במספר רב של שפות" (מתוך חוזר מנכ"ל נ"ה/10, 1 ביוני 1995). ר' גם חוזר מנכ"ל מיוחד (1996) **מדיניות החינוך הלשוני בישראל**. משרד החינוך, התרבות והספורט, ירושלים.

התכנית החדשה מציגה מטרות ללימוד המערכת הדקדוקית מתוך הכרה שמערכת זו מהווה את השלד של הלשון כולה. אולם בשונה מן התכנית הקודמת, מושם בה דגש על הגישה הפונקציונלית בהוראת הדקדוק. תפיסה זו באה לידי ביטוי בהנחיית המורים להוראת החומר הדקדוקי כך שיהיה קשור לטקסטים הנלמדים ולא יוצג באופן תאורטי וכנושא נפרד ומנותק. כל זאת מתוך ההכרה שלכשירות הלשונית אותה השיבות כמו לידע התאורטי.

אוכלוסיית היעד לתכנית הלימודים:

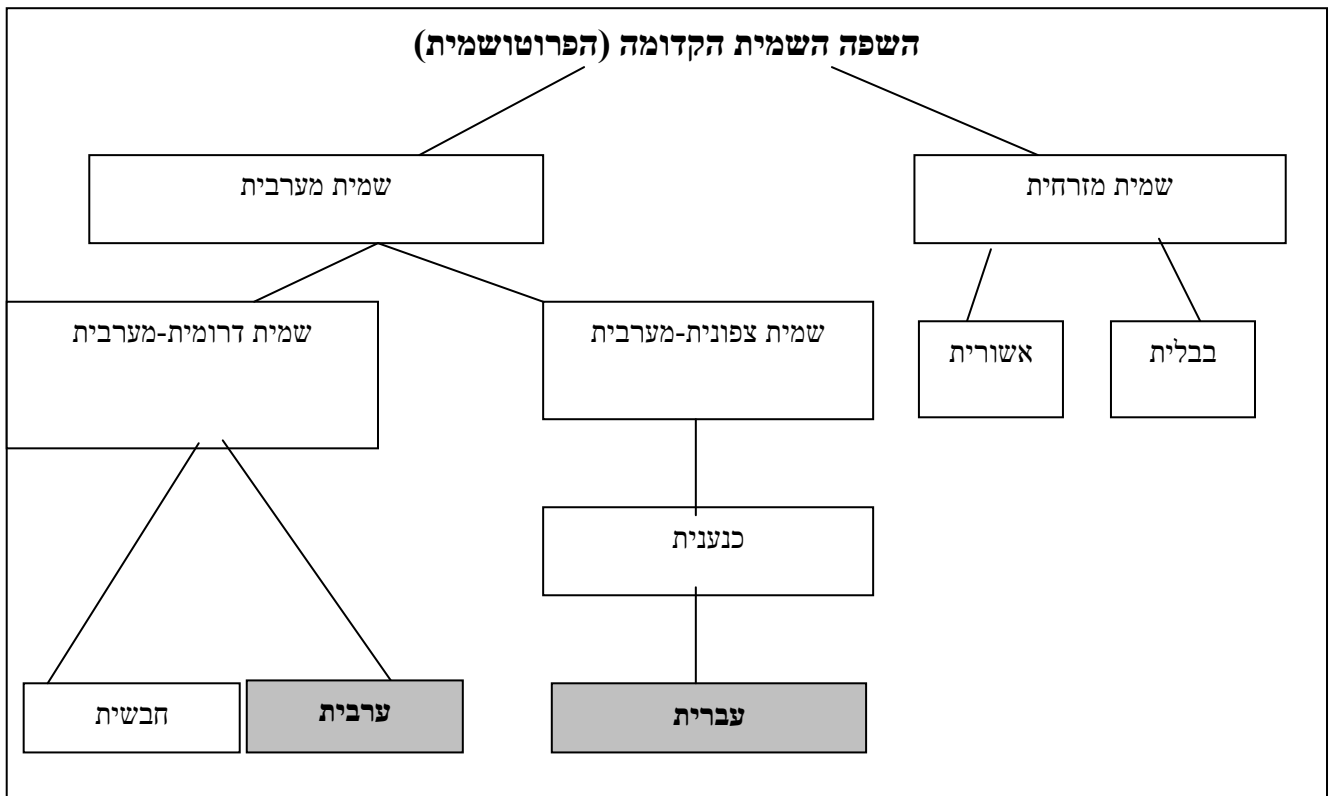
מסמך זה נועד לסייע למורים, למנהלים ולמפקחים בתכנון ההוראה. הוא מציג את העקרונות, הנחות היסוד והמטרות של התכנית, כמו גם את התכנים שיש ללמד ואת ההישגים המצופים מן הלומדים. התכנית גם אמורה לסייע למכשירי מורים, למרכזי מקצוע, למדריכים, לכותבי חומרי למידה ועזרי הוראה, למעריכים ולכותבי שאלוני בחינות בתהליך עבודתם ובתהליך קבלת ההחלטות בתחום לימודי הערבית בבתי הספר העבריים במדינת ישראל.

הנחות יסוד ורציונל התכנית

השפה הערבית הזיקה בין העברית והערבית

העברית והערבית שייכות למשפחת הלשונות השמיות וקיים ביניהן דמיון רב בתחומי תורת ההגה והצורות, התחביר ואוצר המילים. ניתן להשתמש בעובדה זו כדי ליצור תחושת קרבה בין התלמיד המתחיל ובין השפה הערבית. לעתים אפשר להיעזר בקרבה לשונית זו כדי להקל על קליטת החומר הנלמד.

התרשים שלהלן מסביר את יחסי הקרבה בין העברית והערבית:²

² תרשים על-פי י' בלאו, "לשונות שמיות", האנציקלופדיה העברית, כרך ל"ב, עמ' 75.

הערבית הספרותית והערבית המדוברת

בערבית קיימים שני סוגי לשון: הערבית הספרותית (اللُّغَةُ الْفُصْحَى) והערבית המדוברת (اللُّغَةُ

الْعَامِيَّة). אחת התופעות המרכזיות בתרבות הערבית היא תופעת הדיגלוסיה, כלומר מצב שבו החברה

נזקקת בו-זמנית לשתי צורות לשון. הערבית הספרותית היא שפת הכתיבה והתרבות, ואילו הערבית המדוברת היא לשון הדיבור של כל דוברי הערבית ללא הבדל, בלי קשר לרמת השכלתם או מעמדם החברתי.

יש להדגיש שהלשון היחידה הנלמדת בבתי הספר בכל העולם הערבי היא הלשון הערבית הספרותית. המונח ערבית ספרותית מציין את לשון הכתיבה, החינוך והתרבות בכל התחומים. אפילו ספרי הילדים לבני הגיל הרך נכתבים בערבית ספרותית.

אחד ההבדלים המהותיים בין הערבית הספרותית לערבית המדוברת הוא שהערבית הספרותית היא אחידה פחות או יותר בכל הארצות הערביות ואילו הערבית המדוברת איננה אחידה: יש אלפי להגים (דיאלקטים) של ערבית מדוברת. קיימות קבוצות רבות של דיאלקטים ערביים הכוללות מספר רב מאוד של דיאלקטים השונים זה מזה.³

ניתן למיין את הדיאלקטים לפי שלושה קריטריונים: הקריטריון הגאוגרפי, החברתי והעדתי-דתי. מבחינה גאוגרפית מתחלקים הדיאלקטים לשתי קבוצות גדולות – המזרחית והמערבית; כל אחת מן הקבוצות האלה מתחלקת לפי ארצות, ובכל ארץ קיימות קבוצות דיאלקטים שונות הנבדלות זו מזו לפי אמות מידה גאוגרפיות, חברתיות ולעיתים עדתיות-דתיות. למעשה, אין דיאלקט אחיד בשום ארץ דוברת ערבית; משום כך מושגים כגון ערבית מצרית, ערבית סורית או ערבית עיראקית וכו' אינם מדויקים. כדי להדגים את המציאות הלשונית המגוונת והמסובכת אפשר להציג בקצרה את קבוצות הלהגים הרווחים בארץ ישראל:

א. הלהגים העירוניים של מישור החוף וקרבתו, כגון עכו, חיפה, יפו וירושלים. מאפיין בולט של קבוצה זו הוא שה- **ق** נהגית כהמזה.

ב. הלהגים הכפריים של מרכז ארץ ישראל הכוללים את להגי אזור המשולש והכפרים הסובבים את ירושלים. שני מאפיינים בולטים של קבוצה זו הם: הגיית ה- **ق** כ- **ك**, והגיית ה- **ك** כ- **צ'**.

ג. הלהגים הבדואיים של הנגב המתאפיינים בהגיית ה- **ق** כ- **ג**.

ד. בגליל קיימות קבוצות להגים שונות שתקצר היריעה מלפרטן כאן, ואולם מן הראוי להזכיר את הדיאלקטים המיוחדים לעדה הדרוזית המתאפיינים בהגיית ה- **ق** כ- **ق**. כמו כן יש לציין שלהגי הבדואים בגליל שונים מאלו של הנגב.

³ תיאור הערבית המדוברת שלהלן מתבסס על: א' לוין, **דקדוק הלהג הערבי של ירושלים**, ירושלים, מאגנס, תשנ"ה, עמ' 246-261.

הכתב הערבי

הלשון הערבית, בדומה לעברית, נכתבת מימין לשמאל, ובה 28 אותיות. ההבחנה בין האותיות נעשית, בין השאר, באמצעות נקודות דיאקריטיות (נקודות מבחינות) מעל או מתחת לאותיות. אחד המאפיינים הבולטים של הכתב הערבי הוא שמרבית האותיות מתחברות זו לזו ונכתבות במשיכת קולמוס אחת. לרוב האותיות יש צורות שונות בהתאם למיקומן במילה. מקורו של הכתב הערבי הוא בכתב הנבטי. במאה השביעית, עם עליית האסלאם, הפך הכתב הערבי לשימושי והועמק העיסוק בו גם כאמצעי אמנותי. במהלך השנים פותחו סוגי כתב שונים: עד המאה ה-11 נפוץ הכתב הכופי המתייחד בזוויות ישרות. כיום משמש כתב זה בעיקר לקישוט בספרי קוראן ובקירות המסגדים, אך חדלו להשתמש בו לכתיבת ספרים. סוג הכתב השכיח ביותר בדפוס כיום הוא הכתב הנֶסְחָ'י, ועל כן משתמשים בו בספרי הלימוד בערבית.

הנחות היסוד שבבסיס פיתוח התכנית

- ידיעת השפה הערבית היא בעלת ערך רב לכל אזרח במדינת ישראל.
- השפה הערבית היא שפה של תרבות עשירה, היא פותחת שערי מדע, מוסיפה השכלה ודעת ללומדיה ומרחיבה את אופקיהם.
- לימוד שפה זרה מעורר מודעות לטבעה של השפה, מאפשר לעמוד על ההבדלים בין שפות ומעמיק את הבנת שפת האם של הלומדים.
- יסודות השפה מושתתים על ארבע אופנויות השפה – האזנה, קריאה, דיבור וכתיבה.
- רכישת הידע הלשוני מתבצעת טוב יותר בתוך הקשר טקסטואלי ומתוך צרכים תקשורתיים.
- למידת שפה זרה חדשה מתאפשרת ביתר קלות לאחר שהתלמידים פיתחו מיומנויות לשוניות/אורייניות בשפת האם.
- מעורבותם של הלומדים בתהליך הלמידה וחזונית ההצלחה מגבירות את המוטיבציה להתקדם ברכישת השפה.

עקרונות פדגוגיים-דידקטיים ועקרונות מתחום הוראת השפה

א. הערבית הספרותית היא השפה הנלמדת בבתי הספר העבריים

בשנים הראשונות של רכישת השפה הערבית יש להתמקד בשפה הערבית הספרותית (התקנית) ולא בערבית המדוברת. הטעם העיקרי לבחירה זו הוא שהערבית הספרותית היא שפת התקשורת והתרבות של כל דוברי הערבית באשר הם, ואולם טעם נוסף הוא שגם לשם לימוד הערבית המדוברת יש ללמוד תחילה את יסודות הערבית הספרותית. עיקרון זה נסמך על מחקרים שהוכיחו כי תלמידים שלמדו בשנות לימודיהם הראשונות ערבית מדוברת באותיות עבריות התקשו מאוחר יותר לרכוש את השפה הערבית הספרותית; ולעומתם, אלה שלמדו קודם ערבית ספרותית רכשו בסיס טוב ללימוד השפה המדוברת. בכיתות י"א-י"ב יכולים תלמידים המעוניינים בכך ללמוד לדבר ערבית מדוברת ולבסס את ידיעותיהם בשפה זו במסגרת מסלול מיוחד ללימוד השפה המדוברת (ראו בהמשך מטרות ומפרט התכנים לחטיבה העליונה).

ב. לימוד פונקציונלי של המבנים הלשוניים

בתכנית לימודים זו מושם דגש על לימוד המבנים הלשוניים בתוך מסגרות טקסטואליות במטרה להדגיש את האותנטיות של השפה ואת השימושיות שלה, ולא את הלימוד התאורטי של המבנים הלשוניים בלבד. הידע הלשוני נבנה נדבך על נדבך ובהדרגה על פי שכיחות התופעות הדקדוקיות ונחיצות השליטה בהן להבנת הטקסטים הנלמדים. ידע זה נלמד בצורה שיטתית ומתאימה לגיל הלומדים וקשור בקשר הדוק למבנים הלשוניים שהם רוכשים בלימודי שפת האם ודקדוקה (עברית).

ג. יצירת אוצר מילים משותף

תכנית הלימודים כוללת מאגרי מילים שמטרתם ליצור גרעין משותף של אוצר מילים אצל התלמידים ללא קשר לספר לימוד מסוים (ראו בנספח: מאגרי המילים). המילים נבחרו בחלקן מתוך ספרי הלימוד השונים, ומאגרי המילים נערכו באופן שיטתי ומובנה.

הקריטריונים שהנחו את מפתחי התכנית בבחירת המילים הם אלה:

1. מילים שכיחות היכולות לשמש בהקשרים שונים.
2. מילים שמשקפות עולמות תוכן הקרובים לתלמידים.
3. מילות תפקוד המתאימות לרמות הכיתות השונות.
4. התאמת רמת הקושי והמורכבות של המילים לדרגת הכיתה.

5. מילים המתאימות לנושאים הנלמדים באותה הכיתה (לדוגמה: במאגר המילים של כיתה ז' מופיעים שמות של מדינות ערב שעליהן נדרשים התלמידים לספר במסגרת הכרת העולם הערבי - דת ותרבות).
6. יצירת מאגר מילים נרחב ומקיף לכל כיתה, תוך מתן אפשרות בחירה מתוכו: מילים לידיעה אקטיבית (הבעה העל-פה והבעה בכתב) ומילים לידיעה פסיבית (האזנה וקריאה).

נוסף למאגר המילים המובא בתכנית, רצוי לחשוף את התלמידים במהלך הלימודים לאוצר מילים נוסף הקשור לנושאים אקטואליים העולים מתוך תהליכי ההוראה והלמידה בכיתה. על-פי עקרונותיה של התכנית, חשוב להדגיש שאוצר המילים יילמד ויוערך בהקשר טקסטואלי ולא כרשימת מילים העומדת בפני עצמה, מכיוון שבהוראת שפה המילים נמצאות בהקשר ומשולבות, עד כמה שניתן, בטקסטים אותנטיים.

ד. רלוונטיות תוכני הלמידה

בחירת הטקסטים שיילמדו והתאמת תכניהם לתחומי העניין של התלמידים ולאירועים אקטואליים עשויים לתרום להגברת העניין של הלומדים. מהלך זה עשוי אף לעודד ולהגביר את המוטיבציה של התלמידים ללימוד השפה הערבית.

ה. עיקרון הספירליות

התכנית בנויה כך שכל בלימוד השפה מהווה נדבך נוסף הבנוי על השלב הקודם ומתבסס עליו. לדוגמה, בתחום רכישת אוצר המילים, התכנית מציעה מאגר של אוצר מילים המתרחב משנה לשנה על בסיס אוצר המילים שנלמד בשנה הקודמת. גם המבנים הלשוניים מושתתים על הידע הלשוני שנלמד בשנים הקודמות, במטרה להפכו לרחב ומורכב יותר עם ההתקדמות בידיעת השפה במהלך הלמידה.

ו. הסביבה הלימודית

סביבת לימודים עשירה שייצור המורה עשויה לטפח את העניין והסקרנות של התלמידים בלימוד הערבית, להעמיק את הידע שלהם בשפה ולהרחיב את ידיעותיהם בתרבות הערבית. סביבה כזו אמורה לכלול סרטים והצגות בערבית, קטעי קריאה מעולמות שיה שונים (ספרות, עיתונות ועוד), אמצעי המחשה (כגון איורים, תצלומים, מפות), אמצעים אור-קוליים (כגון וידיאו, DVD, טלוויזיה, תקליטורים), סביבת לימודים מתוקשבת (אתרי אינטרנט, מאגרי מידע ממוחשבים, מילונים מקוונים וכיוצא בזה). רצוי שסביבת הלמידה תהיה גם מחוץ לכותלי הכיתה ותכלול סיורים בכפרים ערביים, בערים ערביות או במוזאונים (כגון מוזאון האסלאם).

למידה בסביבה עשירה ומגוונת, כמו גם בסביבה אותנטית, תסייע בידי הלומדים להבין את הקשר בין השפה לבין התרבות ואף תרחיב את ידיעותיהם במורשת הערבית-אסלאמית.

ז. קשרים וזיקות לתחומי דעת אחרים

המקצוע "לשון ערבית" קשור למספר מקצועות הנלמדים בבית הספר:

- א. **עברית**: בשל הקרבה הלשונית בין העברית והערבית בתחום אוצר המילים, הדקדוק והתחביר, מסייע לימוד השפה הערבית להבנה טובה יותר של שפת האם - עברית.
- ב. **עולם הערבים והאסלאם**: תכנית זו מתייחסת למספר תכנים הקשורים גם בתכנית "עולם הערבים והאסלאם" (שהיא תכנית בחירה לחטיבה העליונה), בין אם בתחום דת האסלאם ומצוות היסוד ובין אם בתחום ההיסטוריה המוסלמית ומדינות המזרח התיכון.
- ג. **היסטוריה**: במסגרת לימודי ההיסטוריה בחטיבת הביניים נלמד נושא עליית האסלאם ומצוות היסוד בו. בגלל הקשר ההדוק בין השפה למורשת ולתרבות, הנושא מוזכר גם בתכנית זו.

דרכי הוראה ולמידה מומלצות

- הקניית השפה תיעשה בהדרגה, מן הפשוט אל המורכב יותר. אנו ממליצים לפתח בתחילת תהליך ההוראה והלמידה את מיומנויות ההאזנה וההבעה בעל-פה של התלמידים על ידי חשיפתם לקטעי שמיעה (בהקראת המורה או באמצעות קטעים מוקלטים) ובהם אותיות ומילים שטרם נלמדו, ועל ידי אימונם בדיבור בערבית (המורה ישוחח בערבית בכיתה בעת מתן הוראות בסיסיות כמו פתיחת ספרי הלימוד, בדיקת נוכחות). זאת כדי להרגילם לשמיעת הלשון ולהבחנה בהגאים שלה. בהדרגה יש לשלב את שאר מיומנויות השפה – הבנת הנקרא וההבעה בכתב.
- בתהליך הוראת הערבית רצוי להשוות בין עברית לערבית ולעמוד על הדמיון בין שתי השפות - באותיות, במילים ובצורות הדקדוקיות. ייטיב המורה לעשות אם יציג כבר בשיעורים הראשונים את הדמיון הרב בין המילים הבסיסיות ביותר: אברי הגוף (יד, ראש, אצבע, עין, רגל, שוק); המשפחה (אב, אם, ילד, בן, בת); הזמן והמאורות (זמן, יום, לילה, שמש, כוכב), ימות השבוע, שמות החודשים ועוד.
- מומלץ לשלב במידת האפשר את לימוד הנושאים הדקדוקיים במסגרות טקסטואליות ופונקציונליות. יש לבחור קטעי קריאה כבסיס להסבר של סוגיות דקדוקיות המופיעות בקטע. רצוי לעסוק בשלבים הראשונים של ההוראה בכללי דקדוק קלים, ובהדרגה לעבור למורכבים יותר. עם זאת, יש לזכור כי אין לוותר על תרגילי שינון בנושאים המחייבים זאת, כגון נטיית הפועל והשם.
- בתהליך הוראת הערבית יש להשתמש במגוון טקסטים מעולמות שיה שונים. רצוי להקפיד ככל האפשר על עקרון האותנטיות של הטקסטים. אוצר המילים יילמד כחלק אינטגרלי מהטקסטים הנלמדים (ולא כרשימות מילים מנותקות מהקשר).
- בהתאם לעקרון הלימוד הספירלי, יש לחזור ולתרגל את אוצר המילים שנלמד בשיעורים הקודמים ואת הנושאים הדקדוקיים, להתבסס עליהם ולהרחיבם משיעור לשיעור.
- בעת קריאת טקסטים בערבית רצוי להשתמש באסטרטגיות הקריאה הבאות: יש לעיין בטקסט עיון ראשוני ולזהות את התוכן או הנושא של הטקסט, לאחר מכן לחפש בטקסט מילים חוזרות, ציטוטים, תמונות מסייעות, מילים מוכרות וכן מילים דומות לעברית.
- יש להתאים את דרכי ההוראה לצורכי התלמידים ולהכיר בשוני ביניהם.
- בתהליך ההוראה והלמידה ייעשה שימוש במגוון חומרים, באמצעי מחשוב ותקשוב ובאמצעי המחשה למיניהם, כגון תצלומים, כרטיסיות מילים, מפות של אזור המזרח התיכון, חומרים אור-קוליים במעבדה לשונית (רדיו, קלטות שמע, וידאו, DVD, תכניות טלוויזיה והקלטות למיניהן), וכן אמצעים ממוחשבים, כגון אינטרנט ומאגרי מידע בערבית.

התאמה בין דרכי הוראה-למידה-הערכה (ה.ל.ה)

- בתחום של "הערכת הישגים" מקובלות שתי גישות מרכזיות השונות זו מזו:⁴
- א. **הגישה האיכותית** – שעל פיה נתפסת ההערכה כ"הערכה לשם למידה" (ה"ל"). גישה זאת מוכרת גם בשם "הערכה מעצבת".
- ב. **הגישה הכמותית** – שעל פיה נתפסת ההערכה כ"הערכה של הלמידה" (ה"ש"). גישה זאת מוכרת גם בשם "הערכה מסכמת".

כל אחת מהגישות מציבה מטרות הערכה שונות המנתבות את תרבות הלמידה וההוראה בכיתה. מטרת ההערכה על פי הגישה הראשונה היא מתן משוב ללומדים ולמורים במהלך העשייה כדי לקדם את הלמידה וההוראה. ואילו מטרת ההערכה על פי הגישה השנייה היא מתן סיכום או דין וחשבון על רמת הישגיהם של הלומדים, ואלה מוצגים בציונים לצורך מיון, דירוג וכדומה.

לאור תרומתה הפוטנציאלית של הגישה האיכותית לשיפור ההוראה ולקידום הלומדים – כמשתמע מן הנאמר להלן – מומלץ לאמצה בתהליך יישומה של התכנית.

בגישה האיכותית ההערכה היא חלק בלתי נפרד מתהליך הלמידה וההוראה. יסודה של גישה זו הוא בתפיסה הקונסטרוקטיביסטית של הלמידה, המדגישה את יצירת הידע והבנייתו על ידי הלומדים בתהליך בנייה פרשני. תהליך כזה יש בו כדי להגביר את ההיענות של המורה לצורכיהם השונים של הלומדים, ליכולותיהם, לאינטליגנציות השונות שבורכו בהן ולסגנונות הלמידה השונים שלהם.

ההערכה על פי גישה זו (ה"ל") אינה אירוע חד-פעמי המתרחש בנקודת זמן נתונה שנקבעה מראש, אלא **מתמשכת לאורך** הלמידה כולה. ההערכה אינה מתייחסת אך ורק להישגים ולתוצרי למידה, והיא אינה נתונה בלעדית בידי המורים או המומחים למדידה. הלומדים והמורים גם יחד מעריכים את הלמידה בעת התרחשותה, הם בוחנים באיזו מידה הושגו היעדים, מאתרים נקודות חוזק, נקודות לשיפור, קשיים וכשלים. במהלך הלימוד אוספים הלומדים והמורים ראיות מצטברות על עשייתם, מפיקים לקחים ומיישמים אותם. תהליך "הערכה לשם למידה" שבו שותפים המורה והלומדים, כולל שלושה מהלכים מרכזיים:

- (א) מציבים יעדים ומטרות שאת מידת השגתם מבקשים להעריך;
- (ב) מעצבים מטלות וקובעים קריטריונים ונקודות קבע (benchmarks) שלפיהם יוערך הביצוע (מחווין);
- (ג) מעריכים את הביצוע תוך הפקת משוב בונה.

⁴ מ' בירנבוים, צ' יועד, ש' כ"ץ, ה' קימרון. בהבנייה מתמדת, סביבת למידה מתוקשבת לפיתוח מקצועי של מורים בנושא תרבות הה"ה המטפחת הכוונה עצמית בלמידה, ירושלים, הוצאת מעלות, 2004, יחידה 7.

בתהליך הערכה זה הלומדים אמורים להבין מהם ההישגים המצופים מהם בתחומי התוכן ובתחום מיומנויות הלמידה והחשיבה הנגזרים מן המטרות, לאן הם אמורים להגיע ובאלו דרכים ישיגו את היעדים שהיו שותפים בהצבתם. הלומדים שותפים פעילים במדידת הישגיהם ובהערכתם במהלך הלמידה, ואגב כך משפרים את ביצועי ההבנה שלהם בחומר הנלמד.

בתהליך ההערכה לשם למידה (ה"ל") יתקיימו התנאים הבאים:

- יישמר הקשר בין תהליכי ההערכה, הלמידה וההוראה.
- ההערכה תתייחס לביצועי ההבנה של הלומדים, הכוללים הן את תחום התוכן והן את תחום כישורי החשיבה והלמידה שההוראה אמורה לפתח אצל הלומדים.
- ההערכה תתרחש במסגרת דיאלוג מתמשך בין המורים ללומדים.
- הלומדים יטלו חלק פעיל בתהליכי ההערכה לשם הוכחת המסוגלות שלהם ללמידה משמעותית ולהבנתם את הנלמד (תהליכים כגון: הערכה עצמית, הערכת עמיתים, שותפות בהצבת היעדים ובהגדרת סוג הראיות הנדרשות).
- ההערכה תכלול מטלות משמעותיות ומאתגרות, שתבצענה בסביבות למידה מגוונות. לפיכך, מומלץ לא להסתפק בהערכה המפיקה ציון מספרי מסכם בלבד. ככל שיאומצו דרכי הערכה איכותיות תהווה ההערכה יסוד בונה בתהליכי הלמידה וההוראה ותגבר ההיענות לצורכי התלמידים השונים: ליכולותיהם, לאינטליגנציות השונות שבהן בורכו, לסגנונות הלמידה השונים שלהם וכדומה.

5 הכלים העיקריים לאיסוף ראיות על הישגים והערכתם:

- ✓ מטלות ביצוע כמטלת הערכה (+מחוונים)
- ✓ יומני תיעוד הלמידה (תיעוד ורפלקסיה)
- ✓ תלקיטים (פורטפוליו + מחוון)
- ✓ עבודות ומבחנים מסוגים שונים (בתנאי שיפוחו על פי העקרונות הנ"ל).

באמצעות כלים אלה אוספים הלומדים והמורים ראיות על תהליכי הלמידה ובאמצעותם גם מעריכים את הבנת הנלמד, מסיקים מסקנות ומיישמים אותן כדי לקדם את הישגיהם. הכלים להערכה עשויים להשתנות, אך חשוב להקפיד על מהלכי הערכה ומשוב רציפים לאורך תהליך הלמידה וההוראה, הן כדי

⁵ דוגמאות למטלות ביצוע, למחוונים, ליומני תיעוד הלמידה, לתלקיטים ולכלים נוספים בהערכה, אפשר למצוא ב: מ' בירנבוים, **חלופות בהערכת הישגים**, תל אביב, רמות. 1997.
מ' בירנבוים (עורכת), **הערכה מושכלת- מתיאוריה למעשה**, תל אביב, רמות. 1999.
איך עושים את זה, מדריך מעשי לחלופות להערכת הישגים האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, ירושלים, מעלות, תשס"ג.
מדריך להוראת אזרחות, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, ירושלים, מעלות, תשס"ד.

שהתלמידים יוכלו להעריך את התקדמותם ואת שליטתם בחומר והן כדי לאפשר למורים משוב לדרך ההוראה.

מטלת ביצוע כמטלת הערכה

מטרתה של מטלת הביצוע כמטלת ההערכה⁶ היא להעריך את יכולתם של התלמידים לפתור בעיה שפתרונה נגזר מתהליך הלמידה המתמשך בו הבנו הלומדים את הידע בנושא תוך הפעלת מיומנויות חשיבה גבוהות כמו: תכנון, ארגון ומיזוג מידע, הסקת מסקנות וביקורתיות. מטלת הביצוע היא משימה מאתגרת, פתוחה ומורכבת, המאפשרת מתן פתרונות שונים לבעיה שהוגדרה. בתחילה נדרשים הלומדים לתכנן את מהלך עבודתם ולהפעיל שיקול דעת בבחירת התכנים המתאימים, בהמשך הלומדים חוקרים ומעלים פתרונות שונים לבעיה, בוחנים אותה מנקודות מבט שונות, מפעילים תהליכי חשיבה מורכבים כדי להציג את הידע שהבנו. מטלת ביצוע אינה מתרחשת בלחץ של זמן, היא מאפשרת עבודת צוות, כשהדיון הקבוצתי ומהלכים רפלקטיביים של הלומדים תורמים להעמקת ההבנה.

תוצרים אפשריים למטלת הביצוע בערבית

1. דו"ח (לדוגמה, התלמידים עורכים ריאיון עם שאלות מוגדרות בערבית ומגישים דו"ח סיכום של הריאיון שערכו).
  2. דגם (התלמידים בונים, למשל, דגם של מבנה קדוש לאסלאם, כמו הכעבה או כיפת הסלע).
  3. מצגת (התלמידים בונים מצגת בערבית על נושא שבחרו, למשל - התלמידים מציגים מידע ותמונות של מדינה ערבית במזרח התיכון במסגרת הכרת העולם הערבי - דת ותרבות).
  4. עיתון (לדוגמה, כל תלמיד כותב מספר משפטים על עצמו, או על נושא הקרוב ללבו ומדפיסים זאת כגיליון של עיתון המחולק לתלמידים).
  5. תערוכה (לדוגמה, המורה והתלמידים מארגנים תערוכה בנושא נבחר, למשל על העדה הדרוזית, ואוספים מאמרים, תמונות וצילומים).
- ראשיתו של תהליך פיתוח מטלת ביצוע היא בהצבת יעדים להערכת ביצועי הלומדים את המטלה ואת מידת השגת היעדים. לפיכך יש להציב מראש קריטריונים מוסכמים ומוגדרים היטב באמצעות מחוון. רצוי לפתח קריטריונים אלה בשיתוף התלמידים.

⁶ יש להבחין בין מטרתה של מטלת ביצוע כמטלת הוראה לבין מטרתה של מטלת ביצוע כמטלת הערכה.

מחווון

מחווון הוא כלי לארגון הקריטריונים להערכת ביצוע של מטלה. המחווון מתאר ביצועי לומדים בדירוגים של איכות - נקודות קבע (benchmarks). הצבת הקריטריונים ונקודות הקבע מאפשרת ללומדים לדעת מראש מה מצופה מהם בביצוע המטלה וכיצד תוערך עבודתם. נקודות הקבע מתארות, ביחס לכל אחד מהקריטריונים שהוצבו, דרגות ביצוע שונות: גבוהה, בינונית ונמוכה. נקודות הקבע מתארות את איכות אפיוני הביצוע של הלומדים בשלבים השונים של ביצוע המטלה במונחים של תוכן ובמונחים של ביצועי חשיבה; כלומר, מנוסחות במונחים התנהגותיים וכוללות דוגמאות שבאמצעותן יוכלו המורים והלומדים להעריך את איכות ביצועה של המטלה.

יומן תיעוד הלמידה (תיעוד ורפלקסיה)

יומן תיעוד הלמידה הוא אחד מכלי הלמידה וההערכה המעודדים את הלומדים להתבוננות פנימה על תהליכי הלמידה ועל הבנת החומר הנלמד. היומן מכיל אוסף של הערות ומחשבות שהלומדים כותבים על תהליך למידתם ועל הישגיהם. הנחיית הלומדים לחשיבה ולכתיבה רפלקטיבית מעודדת אותם להתבונן ממרחק של זמן על המהלכים שעברו ועל תוצאותיהם. החשיבה והכתיבה הרפלקטיבית ביומני תיעוד הלמידה ממקדות את הכותבים בניתוח הנעשה, באיתור מהלכים מוצלחים ובהבנתם, באיתור נקודות לחיזוק הלמידה ולתכנון השיפור הנדרש. באמצעות יומני תיעוד הלמידה, המורים מנהלים דיאלוג כתוב עם תלמידיהם, ואילו הלומדים מנהלים דיאלוג פנימי עם עצמם, וחיצוני עם מוריהם ולעתים אף עם עמיתיהם. דיאלוגים אלה מהווים סוג של ראיות משמעותיות שהלומדים מספקים לעצמם ולמוריהם על תהליכי למידתם, אסטרטגיות החשיבה שלהם ומידת הבנתם את הנלמד. היומן יתנהל בעברית על מנת להדגיש את ההתבוננות פנימה על תהליכי הלמידה במהלך רכישת השפה הערבית.

תלקיט (פורטפוליו)

תלקיט הוא אוסף מחווון של חלק מהעבודות שהלומד בחר בקפידה במהלך השנה כדי להביאן כראיות למהלכי הלמידה ולביצועי ההבנה שלו בחומר הנלמד. לכן, התלקיט משקף את התקדמותו והישגיו של הלומד במקצוע הנלמד. התלקיט משמש כלי להערכה מתמשכת של תהליך הלמידה ותוצאותיה ומעיד על תהליך הבניית הידע של הלומד במהלך למידתו. מאחר שהתלקיט נבנה באופן אישי על ידי כל לומד, הוא אמצעי לביטוי עצמי וייחודי.

חשוב מאוד שהמורים והלומדים יגדירו לעצמם מראש מהי מטרת התלקיט ואיזה שימוש ייעשה בו, ויבנו במשותף קריטריונים ברורים להערכתו.

עקרונות לבניית התלקיט

- הלומדים קובעים ומנסחים עם המורים:
  - א. קריטריונים ברורים לבחירת החומר שייכלל בתלקיט (המייצגים ידע-תוכן וכישורי חשיבה של הלומדים בזיקה למטרות התכנית).
  - ב. קריטריונים ברורים להערכת התלקיט.
- הלומדים אחראים לניהול התלקיט לאורך השנה ולבחירת הראיות שיכללו בו.
- כל פריט שייבחר להיכלל בתלקיט ילווה בהסבר: מדוע נבחר, מה הוא אמור לייצג, איך נוצר, מה היו הקשיים בביצועו, כיצד התגברו על הקשיים, מהו הערך המוסף של פריט זה לעולם הידע של הלומדים וכדומה.

בתלקיט אפשר לכלול פריטים מייצגים מסוגים שונים: כתובים, מוקלטים, חזותיים – כגון שיעורי בית, הכתבות, מבחנים, תוצרי מטלות שונות, רפלקסיה והערכה עצמית, הערכות עמיתים, מצגת ועיתון.

מבחנים ובחנים

המבחנים והבחנים למיניהם ייערכו בכתב או בעל-פה בזמן מוגדר, על יחידת לימוד מוגדרת. בעת המבחן ויכללו הלומדים לעשות שימוש מושכל בחומרי עזר ובמילונים. הבחנים והמבחנים יתקיימו בכיתה או יינתנו כמבחן בית. הם יבדקו את ידיעות הלומדים בתכנים של יחידת לימוד מצומצמת או מורחבת שנלמדו בכיתה.

ההערכה של תוצאות הבחנים והמבחנים תהיה באמצעות משוב מפורט בהתאם ליעדים שהציבו המורים והלומדים במהלך הלמידה, ולא רק באמצעות ציון מספרי מסכם.

לסיכום

מן הראוי להקפיד על הלימה בין דרכי ההוראה בכיתה לבין דרכי הלמידה וההערכה שיונהגו בה. סביבת הלמידה צריכה לאפשר ללומדים התנסויות בסוגים מגוונים של עבודות, כאלה היוצרים את תרבות החשיבה בכיתה. "לדבר על **תרבות חשיבה כיתתית** פירושו להתייחס אל הסביבה הכיתתית שבה חוברים יחד כוחות השפה, הערכים, הציפיות וההרגלים במטרה לחזק ולטפח את מפעל החשיבה הטובה"⁷.

⁷ ש' טישמן, ר' פרקינס, א' ג'יי, **הכיתה החושבת**, ירושלים, מכון ברנקו וייס ומשרד החינוך, האגף לתכניות לימודים, 1996, עמ' 2.

מטרות התכנית

תכנית זו מושתתת על האמונה שמן הראוי שאזרחי המדינה יכירו את השפה והתרבות הערבית, הן בשל מיקומה של מדינת ישראל בשכנות למדינות ערב והן בשל העובדה שכ- 20% מאזרחי המדינה הם ערבים. מכאן שמטרותיה הכלליות של תכנית לימודים זו מתמקדות ב:

- **טיפוח עניין וסקרנות כלפי הלשון הערבית ודרכי השימוש בה.**
- **טיפוח מיומנויות תקשורתיות בשפה הערבית: מיומנויות הבנה (הבנת הנשמע והבנת הנקרא) ומיומנויות הפקה (הבעה בעל-פה והבעה בכתב):**
  - פיתוח יכולת קריאה (קולית ודמומה) והבנה של טקסטים מתחומים שונים.
  - פיתוח יכולת האזנה והבנה של טקסטים דבורים מתחומים שונים.
  - עידוד ההבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית.
  - פיתוח יכולת ההבעה בכתב של משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית.
- **הכרת העולם הערבי - דת ותרבות.**
- **פיתוח רגישות לאנשים בעלי רקע תרבותי שונה.**

להלן יוצגו המטרות והמטרות האופרטיביות הנגזרות מהן וכן טבלת מפרטי התכנים לכל דרגות הכיתה, ברצף הלמידה מכיתה ז' ועד כיתה י"ב.
מפרטי התכנים כוללים את שם הנושא ופירוט התכנים הכלולים בו שעל הלומדים ללמוד ולדעת.

מבנה מפרט התכנים (כללי)

חטיבת הביניים

כיתה ט' 3 ש"ש	כיתה ח' 3 ש"ש	כיתה ז' 3 ש"ש	דרגת כיתה נושאים ללימוד
		✓	האותיות
		✓	התנועות
		✓	סימני הכתב
		✓	הספרות הערביות
✓	✓	✓	אוצר מילים
✓	✓	✓	נושאים דקדוקיים
✓	✓	✓	שיח בין-אישי
✓	✓	✓	הכרת העולם הערבי – דת ותרבות
✓			שימוש במילון

החטיבה העליונה

כיתות י"א-י"ב 6 ש"ש כל שנה		כיתה י' 3 ש"ש	דרגת כיתה
5 יח"ל	3 יח"ל		נושאים ללימוד
✓	✓	✓	אוצר מילים
✓	✓	✓	נושאים דקדוקיים
✓	✓	✓	שיח בין-אישי
✓	✓	✓	שימוש במילון
✓		✓	הכרת העולם הערבי - דת ותרבות
✓	✓		ספרות ערבית מודרנית
✓			ספרות ערבית קלאסית
✓			קוראן

תכנית הלימודים לחטיבת הביניים מטרות ומפרט התכנים

כיתה ז' 3 ש"ש

מטרה: טיפוח מיומנויות תקשורתיות בשפה הערבית -
מיומנויות הבנה (הבנת הנקרא והבנת הנשמע) ומיומנויות הפקה
(הבעה בעל-פה והבעה בכתב)

מטרות אופרטיביות

1. קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים קצרים מתחומים שונים (עמ' 21).
  2. האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים (עמ' 23).
  3. הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית (עמ' 24).
  4. הבעה בכתב של מילים, צירופים ומשפטים תקינים מבחינה לשונית (עמ' 25).
- קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים קצרים מתחומים שונים

כיתה ז'

נושא	מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם
האותיות	זיהוי, קריאה והגייה נכונה של כל 28 האותיות הערביות בדפוס ובכתב יד (בכל צורות כתיבתן המשתנות על-פי מקומן במילה), בכלל זה העיצורים הגרוניים (א, ב, ג, ד, ה), העיצורים הנחציים (ו, ז, ח, ט, י, כ, ל, מ, נ, ס, ע, פ, צ, ק), והעיצורים החכיים (ג, ח).
התנועות	זיהוי, קריאה והגייה נכונה של התנועות הקצרות (أ, إ, ـ, ـ, ـ) והארוכות (أ, إ, ـ, ـ, ـ) ושל הסימן להיעדר תנועה – "ספון" (ـ).
סימני הכתב	זיהוי, קריאה והגייה נכונה של סימני הכתב הבאים: הקִּזָּה (ء)

	נושא מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם	
כיתה ז'	<p> וְצִלָּה (ו') שְׂדֵה (ו') תֵּא מְרִבּוּטָה (ו') אֶלֶף מְקֻצֶּרֶת (ו') אֶלֶף קִטְנָה (ו') אֶלֶף מְדָה (ו') תְּנוּיִן פְּתֻחָה (ו') - במילים שנלמדו בלבד </p>	
	<p> זיהוי של כל הספרות הערביות ٠٩٨٧٦٥٤٣٢١ </p>	<p> הספרות הערביות </p>
	<p> קריאה של מילים* בהגייה ובהטעמה הנכונה. הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט *המילים הן מתוך מאגר המילים של כיתה ז', והן תיבחרנה מתוך המאגר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה. </p>	<p> אוצר מילים* *אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ז' ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. ראו מאגר מילים לכיתה ז' בנספח התכנית. </p>
	<p> קריאה והבנה של משפטים ו/או קטעי קריאה שכוללים את הנושאים הדקדוקיים הבאים: </p> <ul style="list-style-type: none"> • הא הידיעה (أل) • מילים ממין נקבה המסתיימות בתא מְרִבּוּטָה • כינויי הקניין • דרכי יידוע שמות העצם (ה' הידיעה, כינוי קניין, נסמך בסמיכות) • כינויי רמז לקרוב (هَذَا, هَذِهِ) והתאמתם למין שם העצם • נטיית עבר (الْمَاضِي) בניין فعل (1) - גופי היחיד (כולל שלילת העבר) • סדר המילים במשפט הפועלי (הנשוא/הפועל קודם לנושא) - ידיעה פסיבית* 	<p> נושאים דקדוקיים * ידיעה פסיבית - זיהוי והבנה </p>

• האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים

<p>נושא</p>	<p>מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>
<p>אוצר מילים *</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ז' ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. ראו מאגר מילים לכיתה ז' בנספח התכנית.</p>	<p>האזנה ומעקב אחר רצף של מילים* (מושמעות או מוקלטות). הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*המילים הן מתוך מאגר המילים של כיתה ז', והן תיבחרנה מתוך המאגר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>
<p>מספרים</p>	<p>האזנה וזיהוי של מספרים ערביים דבורים</p>
<p>נושאים דקדוקיים *</p> <p>* הערה: קטעי ההאזנה (המושמעים או המוקלטים) עשויים להכיל מילים ומבנים תחביריים מורכבים יותר מאלה שנלמדו.</p>	<p>האזנה והבנה של משפטים ו/או קטעי קריאה דבורים (מושמעים או מוקלטים) שכוללים את הנושאים הדקדוקיים המפורטים לעיל (ראו עמ' 22)</p>

• הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית

כיתה ז'

מפרט התכנים	נושא
<p>פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p> <p>הבעה בעל-פה של מילים* בהקשרים רלוונטיים לחומר הנלמד הגייה והטעמה נכונה של המילים בבואן בנפרד ובתוך הקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*המילים הן מתוך מאגר המילים של כיתה ז', והן תיבחרנה מתוך המאגר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים *</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ז' ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</p> <p>ראו מאגר המילים לכיתה ז' בנספח התכנית.</p>
<p>הבעה בעל-פה של מילים בתוך הקשר של צירוף או משפט תקינים מבחינה לשונית תוך יישום ידע בנושאים הדקדוקיים לידיעה אקטיבית המפורטים לעיל (ראו לעיל עמ' 22)</p>	<p>נושאים דקדוקיים</p>
<p>ניהול שיחה בסיסית במגוון נושאים נתונים :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ברכות • מילות נימוס ופנייה • דו-שיח עם חבר: היכרות • בני המשפחה הגרעינית • הבית והדריו • פתגמים ומטבעות לשון 	<p>שיח בין-אישית</p>

• הבעה בכתב של מילים, צירופים ומשפטים תקינים מבחינה לשונית

<p>נושא</p> <p>פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>מפרט התכנים</p>
<p>האותיות</p> <p>כתיבה נכונה של כל האותיות הערביות בכתב-יד (בכל צורות כתיבתן על-פי מקומן במילה)</p> <p>כתיבה של מילים הכוללות את כל אותיות הא"ב הערבי בכתיב נכון, בכתב קריא וברצף (מימין לשמאל)</p>	
<p>התנועות</p> <p>כתיבה נכונה של התנועות הקצרות (פְּתֻחָה, פְּסָרָה, צִמְּ"ה)</p> <p>כתיבה נכונה של התנועות הארוכות (אֵ, יֵ, וֵ)</p> <p>כתיבה נכונה של סימן היעדר תנועה "ספון" (—)</p> <p>הצבת התנועות השונות במקומות המתאימים במילים הנלמדות</p>	

נושא מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם	
<p>כתיבה נכונה של סימני הכתב הבאים:</p> <p>הַמְזוּה (ء)</p> <p>وַצְלָה (أ)</p> <p>سَجَّه (ـ)</p> <p>תא מְרְבוּטָה (ة)</p> <p>אַלֶּף מְקַצוּרָה (ع)</p> <p>אַלֶּף קַטְנָה (إ)</p> <p>אַלֶּף מְדָה (آ)</p> <p>תְּנִיין פְּתֻחָה (أ) - במילים שנלמדו בלבד</p>	<p>סימני הכתב</p>
<p>כתיבת מספרים שונים ותאריכים בספרות ערביות בדפוס ו/או בכתב יד</p>	<p>הספרות הערביות</p>
<p>כתיבה נכונה (בכתב יד קריא) של מילים*</p> <p>*המילים הן מתוך מאגר המילים של כיתה ז', והן תיבחרנה מתוך המאגר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים *</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ז' <u>ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</u> ראו מאגר מילים לכיתה ז' בנספח התכנית.</p>
<p>כתיבה תקינה (בכתב קריא) של צירופים ו/או משפטים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים לידיעה אקטיבית המפורטים לעיל (ראו לעיל עמ' 22)</p>	<p>נושאים דקדוקיים</p>

מטרה: הכרת העולם הערבי – דת ותרבות

מטרות אופרטיביות

- הכרת שמות של מושגים מרכזיים מן המורשת הערבית (עמ' 27).
- הצגת מידע (בעברית) על אודות מדינות ערביות במזרח התיכון (עמ' 27).

	נושא	מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם
כיתה ז'	שמות של מושגים מרכזיים מן המורשת הערבית	<p>הכרת שמות המושגים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מְחַמָּד – נביא האסלאם • אַלְקַרְאן – הספר הקדוש למוסלמים • מֶכָּה - מעמדה באסלאם • ירושלים – מעמדה באסלאם • חמש מצוות היסוד* - העדות, התפילה, הצדקה, הצום והעלייה לרגל <p>*הרחבה לגבי חמש מצוות היסוד תהיה בכיתה ח'.</p>
כיתה ז'	מדינות ערביות ו/או מוסלמיות במזרח התיכון	<p>תיאור (בעברית) של מספר מדינות ערביות ו/או מוסלמיות במזרח התיכון הכולל את:</p> <ul style="list-style-type: none"> • שם עיר הבירה • שם המטבע הנהוג בה • שם העומד בראש המדינה ותוארו (נשיא/מלך) • שיטת הממשל

כיתה ח' 3 ש"ש

מטרה: טיפוח מיומנויות תקשורתיות בשפה הערבית -
מיומנויות הבנה (הבנת הנקרא והבנת הנשמע) ומיומנויות הפקה (הבעה בעל-פה והבעה בכתב)

מטרות אופרטיביות

1. קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים קצרים מתחומים שונים (עמ' 28).
2. האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים (עמ' 30).
3. הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית (עמ' 31).
4. הבעה בכתב של צירופים, משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית (עמ' 32).

- קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים מתחומים שונים

מפרט התכנים	נושא
<p>פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p> <p>קריאה של מילים* בהגייה ובהטעמה הנכונה. הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*המילים הן מתוך מאגרי המילים של כיתות ז' ו-ח', והן תיבחרנה מתוך המאגרים על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים*</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ח' (נוסף למאגר של כיתה ז') ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</p> <p>ראו מאגר מילים לכיתה ח' בנספח התכנית.</p>

כיתה ח'

<p style="text-align: center;">מפרט התכנים</p> <p style="text-align: center;">פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p style="text-align: center;">נושא</p>
<p>קריאה והבנה של משפטים ו/או קטעי קריאה שכוללים את הנושאים הדקדוקיים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • אותיות השמש • כינוי רמז לקרוב (هُؤْلَاءِ) • כינויי רמז לרחוק (ذَلِكَ, تِلْكَ) - ידיעה פסיבית* • ריבוי שאיננו מצייין בני אדם • נטיית עבר בניין 1 (فعل) – כל הגופים • נטיית הווה-עתיד (المضارع) – בניין 1 (فعل) • סדר המילים במשפט הפועלי (הנשוא הפועלי קודם לנושא) 	<p style="text-align: center;">נושאים דקדוקיים*</p> <p>* הנושאים הדקדוקיים הנדרשים הם נוסף לנושאים שנלמדו בכיתה ז'.</p> <p style="text-align: center;">* ידיעה פסיבית - זיהוי והבנה</p>

● האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים

כיתה ח'

<p>נושא</p> <p>פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>מפרט התכנים</p>
<p>אוצר מילים*</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ח' (נוסף למאגר של כיתה ז') ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</p> <p>ראו מאגר מילים לכיתה ח' בנספח התכנית.</p>	<p>האזנה ומעקב אחר רצף של מילים* (מושמעות או מוקלטות) הבנת משמען של המילים בכואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*המילים הן מתוך מאגרי המילים של כיתות ז'-ח', והן תיבחרנה מתוך המאגרים על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>
<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הדקדוקיים הנדרשים הם נוסף לנושאים שנלמדו בכיתה ז'.</p>	<p>האזנה והבנה של משפטים ו/או קטעי קריאה דבורים (מושמעים או מוקלטים) שכוללים את הנושאים הדקדוקיים המפורטים לעיל (ראו עמ' 29)</p>

● **הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית**

כיתה ח'

<p>מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>נושא</p>
<p>הבעה בעל-פה של מילים* בהקשרים רלוונטיים לחומר הנלמד הגייה והטעמה נכונה של המילים בבואן בנפרד ובתוך הקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*המילים הן מתוך מאגרי המילים של כיתות ז'-ח', והן תיבחרנה מתוך המאגרים על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים*</p> <p>* אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ח' (נוסף למאגר של כיתה ז') <u>ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</u></p> <p>ראו מאגר מילים לכיתה ח' בנספח התכנית.</p>
<p>הבעה בעל-פה של מילים בתוך הקשר של צירוף ו/או משפט תקינים מבחינה לשונית, תוך יישום ידע בנושאים הדקדוקיים לידיעה אקטיבית המפורטים לעיל (ראו עמ' 29)</p>	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>* הנושאים הדקדוקיים הנדרשים בכיתה ח' הם <u>נוסף</u> לנושאים שנלמדו בכיתה ז'.</p>
<p>ניהול שיחה בסיסית במגוון נושאים נתונים:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ברכות ● מילות נימוס ופנייה ● מקום מגורי ● בני המשפחה המורחבת ● תיאור הכיתה ● תיאור חדרי ● חגים ● ימי השבוע ● פתגמים ומטבעות לשון 	<p>שיח בין-אישית*</p> <p>* חומר זה בנוי על הנלמד בכיתה ז' ומרחיב אותו.</p>

- הבעה בכתב של צירופים, משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית

כיתה ה'

<p align="center">מפרט התכנים</p> <p align="center">פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p align="center">נושא</p>
<p align="center">כתיבה נכונה (בכתב יד קריא) של מילים*</p> <p>*המילים הן מתוך מאגרי המילים של כיתות ז' ו-ח', והן תיבחרנה מתוך המאגרים על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p align="center">אוצר מילים*</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ח' (נוסף למאגר של כיתה ז') <u>ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</u></p> <p>ראו מאגר המילים לכיתה ח' בנספח התכנית.</p>
<p align="center">כתיבה תקינה (בכתב יד קריא) של צירופים ו/או משפטים ו/או טקסטים קצרים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים לידיעה אקטיבית המפורטים לעיל (ראו עמ' 29)</p>	<p align="center">נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הדקדוקיים הנדרשים הם <u>נוסף</u> לנושאים שנלמדו בכיתה ז'.</p>

מטרה: הכרת העולם הערבי – דת ותרבות

מטרות אופרטיביות

- הכרת מושגים מרכזיים מן המורשת הערבית (עמ' 33).
- הצגת מידע (בעברית) על אודות מדינות ערביות במזרח התיכון (עמ' 33).

כיתה ח'

נושא	מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם
מושגים מרכזיים מן המורשת הערבית	<p>הרחבה ופירוט של המושגים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "עמודי האסלאם" (أركان الإسلام) – חמש מצוות היסוד • החגים באסלאם – عيد الأضحى, عيد الفطر
מדינות ערביות ו/או מוסלמיות במזרח התיכון - הרחבה	<p>תיאור (בעברית) של מספר מדינות ערביות ו/או מוסלמיות במזרח התיכון הכולל את:</p> <ul style="list-style-type: none"> • שם הערים המרכזיות • אתרים מיוחדים במדינה • שמות של אישים מפורסמים (מנהיגים, סופרים, משוררים, שחקנים, זמרים) והצגת מידע עליהם.

כיתה ט' 3 ש"ש

מטרה: טיפוח מיומנויות תקשורתיות בשפה הערבית -
מיומנויות הבנה (הבנת הנקרא והבנת הנשמע) ומיומנויות הפקה
(הבעה בעל-פה והבעה בכתב)

מטרות אופרטיביות

1. קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים מתחומים שונים (עמ' 34).
2. האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים (עמ' 36).
3. הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית (עמ' 37).
4. הבעה בכתב של צירופים, משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית (עמ' 39).

- **קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים מתחומים שונים**

מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם	נושא
<p>קריאה של מילים* בהגייה ובהטעמה הנכונה הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*המילים הן מתוך מאגרי המילים של כיתות ז', ח' ו-ט', והן תיבחרנה מתוך המאגרים על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים*</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ט' (נוסף למאגרים של כיתות ז'-ח') ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</p> <p>ראו מאגר מילים לכיתה ט' בנספח התכנית.</p>

<p>מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>נושא</p>
<p>קריאה והבנה של משפטים ו/או קטעי קריאה שכוללים את הנושאים הדקדוקיים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • כינויי רמז לרחוק (ذَلِكَ, تِلْكَ) • תנועות העזר • בניין 1 (فعل) - הפועל בציווי • בניין 1 (فعل) בינוני פועל ופעול • בניין 2 (فعل) – נטיית העבר • בניין 3 (فاعل) – נטיית העבר • ערך היתרון – ידיעה פסיבית* • כינויי מושא/פעול – ידיעה פסיבית* • יֵאָא (ל)נִסְבָּה (יֵי היחס) - ידיעה פסיבית* • המספר היסודי 3-10 – ידיעה פסיבית* • סדר המילים במשפט הפועלי (הנשוא הפועלי בא בנסתר/נסתרת לפני נושא ברבים) - ידיעה פסיבית* • כינויי הזיקה - ידיעה פסיבית* 	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הדקדוקיים הנדרשים הם נוסף לנושאים שנלמדו בכיתות ז'-ח'.</p> <p>* ידיעה פסיבית - זיהוי והבנה</p>
<p>הכרת סדר אותיות הא"ב הערבי ושימוש מושכל במילון ערבי – עברי פענוח מילים לא מוכרות בעזרת המילון הבנת כותרות עיתונים ו/או ידיעות עיתונאיות אותנטיות או מעובדות</p>	<p>שימוש במילון ערבי-עברי</p>

• האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים

כיתה ט'

<p>מפרט התכנים</p> <p>פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>נושא</p>
<p>האזנה ומעקב אחר רצף של מילים* (מושמעות או מוקלטות) הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*המילים הן מתוך מאגרי המילים של כיתות ז', ח' ו-ט' והן תיבחרנה מתוך המאגרים על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים*</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ט' (נוסף למאגרים של כיתות ז'-ח') <u>ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</u></p> <p>ראו מאגר מילים לכיתה ט' בנספח התכנית.</p>
<p>האזנה והבנה של משפטים ו/או קטעי קריאה דבורים (מושמעים או מוקלטים) שכוללים את הנושאים הדקדוקיים המפורטים לעיל (ראו עמ' 35)</p>	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>* הנושאים הדקדוקיים הנדרשים הם נוסף לנושאים שנלמדו בכיתות ז'-ח'.</p>

• הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית

כיתה ט'

<p>מפרט התכנים</p> <p>פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>נושא</p>
<p>הבעה בעל-פה של מילים* בהקשרים רלוונטיים לחומר הנלמד הגייה והטעמה נכונה של המילים בבואן בנפרד ובתוך הקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*המילים הן מתוך מאגרי המילים של כיתות ז', ח' ו-ט' והן תיבחרנה מתוך המאגרים על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים*</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ט' (נוסף למאגרים של כיתות ז'-ח') <u>ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</u></p> <p>ראו מאגר המילים לכיתה ט' בנספח התכנית.</p>
<p>הבעה בעל-פה של מילים בתוך הקשר של צירוף או משפט תקינים מבחינה לשונית תוך יישום ידע בנושאים הדקדוקיים לידיעה אקטיבית המפורטים לעיל (ראו עמ' 35)</p>	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>* הנושאים הדקדוקיים הנדרשים הם <u>נספח לנושאים שנלמדו</u> בכיתות ז'-ח'.</p>

נושא מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם	נושא
<p>ניהול שיחה בסיסית במגוון נושאים נתונים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ברכות • מילות נימוס ופנייה • בני המשפחה ועיסוקם • צבעים • פריטי לבוש-בסיסי • ארוחת הבוקר • המספרים (1-10) • פתגמים ומטבעות לשון 	<p>שיח בין-אישי*</p> <p>*חומר זה בנוי על הנלמד בכיתות ז'-ח' ומרחיב אותו.</p>

כיתה ט'

• **הבעה בכתב של צירופים, משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית**

כיתה ט'

נושא פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם	מפרט התכנים
<p>אוצר מילים*</p> <p>*אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה ט' (נוסף למאגרים של כיתות ז'-ח') ועל <u>מילים נוספות מהחומר הנלמד</u>.</p> <p>ראו מאגר מילים לכיתה ט' בנספח התכנית.</p>	<p>כתיבה נכונה (בכתב יד קריא) של מילים*</p> <p>*המילים הן מתוך מאגרי המילים של כיתות ז', ח' ו-ט' והן תיבחרנה מתוך המאגרים על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>
<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>* הנושאים הדקדוקיים הנדרשים הם <u>נוסף</u> לנושאים שנלמדו בכיתות ז'-ח'.</p>	<p>כתיבה תקינה (בכתב יד קריא) של צירופים ו/או משפטים ו/או טקסטים קצרים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים לידיעה אקטיבית המפורטים לעיל (ראו עמ' 35)</p>

מטרה: הכרת העולם הערבי – דת ותרבות

מטרה אופרטיבית

- הכרת בני עדות ודתות החיים במדינת ישראל (עמ' 40).

נושא פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם	מפרט התכנים
עדות ודתות בישראל <ul style="list-style-type: none"> • שמות מקומות היישוב של בני הדת/העדה • שמות האתרים והמקומות המקודשים לבני הדת/העדה • מידע על החגים ו/או המנהגים המיוחדים לבני הדת/העדה 	תיאור (בעברית) של לפחות אחת מן העדות/הדתות החיות בישראל (מוסלמים, ערבים-נוצרים, דרוזים, בדווים, צ'רקסים) הכולל את:

כיתה ט'

תכנית הלימודים לחטיבה העליונה

מבוא – מבנה התכנית

מגמת התכנית היא לראות בלימוד הלשון הערבית רצף הנמשך מכיתה ז' ועד כיתה י"ב. בכיתות ז'-ט' לומדים התלמידים את יסודות הלשון הערבית ורוכשים מיומנויות תקשורתיות בסיסיות בארבע אופנויות השפה: האזנה, קריאה, דיבור וכתובה. הוראת הערבית בחטיבה העליונה מתבססת על הנלמד בחטיבת הביניים, ובד בבד מרחיבה את ידיעות התלמיד ומעמיקה אותן. לשם כך, מושם דגש רב יותר בחטיבה העליונה על מגוון טקסטים תוך הרחבת לימודי הדקדוק והתחביר. זאת, כדי לאפשר לתלמידים לקרוא ולהבין קטעי קריאה מורכבים יותר מאלה שנלמדו בחטיבת הביניים, ביניהם יצירות ספרותיות מודרניות, וכן טקסטים הכתובים בערבית קלאסית. התלמידים בחטיבה העליונה עושים שימוש מושכל במילון ערבי-עברי (גם במילונים מקוונים), מה שמאפשר להם קריאת ידיעות עיתונאיות ממגוון סוגים והרחבת אוצר המילים שברשותם, נוסף למאגר המילים (הכולל בעיקר מילים שכיחות מן העיתונות הערבית).

תלמידי החטיבה העליונה מביעים את עצמם בערבית בנושאים שונים וכן מרחיבים את ידיעותיהם בתרבות הערבית ובדת האסלאם. זאת, נוסף לנלמד בחטיבת הביניים ובהתאם לרמת הלימודים שהם בוחרים (לדוגמה, תלמידים שבחרים בלימוד ערבית ברמה של חמש יחידות לימוד לומדים את הרקע ההיסטורי לקטעים הקלאסיים הנלמדים ולסורות מן הקוראן).

מטרות ומפרט התכנים

כיתה י' 3 ש"ש

מטרה: טיפוח מיומנויות תקשורתיות בשפה הערבית -
מיומנויות הבנה (הבנת הנקרא והבנת הנשמע) ומיומנויות הפקה
(הבעה בעל-פה והבעה בכתב)

מטרות אופרטיביות

1. קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים מתחומים שונים (עמ' 42).
2. האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים (עמ' 44).
3. הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית (עמ' 45).
4. הבעה בכתב של צירופים, משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית (עמ' 46).

• **קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים מתחומים שונים**

נושא	מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם
<p>אוצר מילים*</p> <p>*ראו מאגר מילים לכיתה י' בנספח התכנית.</p>	<p>קריאה שוטפת של מילים* בהגייה ובהטעמה הנכונה הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה י' ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. 2. מאגר המילים הנדרש בכיתה י' כולל את המילים מהמאגרים של כיתות ז'-ט' ומרחיב אותם. 3. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגר ייבחר על-ידי המורה על-פי רמת הכיתה.
<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הדקדוקיים הנדרשים כוללים את הנושאים שנלמדו בכיתות ז'-ט' ומרחיבים אותם.</p>	<p>קריאה בקול והבנה של משפטים ו/או קטעי קריאה שכוללים את הנושאים הדקדוקיים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הא הידיעה (أل) • אותיות השמש

<p style="text-align: center;">נושא</p>	<p style="text-align: center;">מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>
<p style="text-align: center;">* ידיעה פסיבית - זיהוי והבנה</p>	<ul style="list-style-type: none"> • תנועות העזר • כינויי הקניין • כינויי רמז לקרוב (هَذَا, هُنَا, هُوَ, هِيَ) • כינויי רמז לרחוק (ذَلِكَ, تِلْكَ) • ריבוי שאיננו מציין בני אדם • כינויי הזיקה (במשפטי صِلَة בלבד) • כינויי המושא • ערך היתרון – ידיעה פסיבית* • יֵא א(ל)נִסְבָּה (יֵי היחס) - ידיעה פסיבית* • המספר היסודי 3-10 – ידיעה פסיבית* • התאמת השמות, התארים והכינויים (זכר/נקבה) • סדר המילים במשפט הפועלי (הנשוא הפועלי קודם לנושא ובא בנסתר/נסתרת) • נטיית הפועל בעבר, הווה-עתיד, ציווי, בינוני פועל, בינוני פעול וצורת המצדר של הבניינים הבאים (שלמים בלבד): <ul style="list-style-type: none"> • בניין 1 (فعل) • בניין 2 (فَعْل) • בניין 3 (فاعِل) • בניין 4 (أفعل) • בניין 5 (تفَعّل) • בניין 6 (تفاعل) • בניין 7 (إنفعل) • בניין 8 (إفْتعل) - ללא השינויים • בניין 10 (إستفعل)
<p style="text-align: center;">שימוש במילון ערבי-עברי</p>	<p style="text-align: center;">שימוש מושכל במילון ערבי-עברי פענוח מילים לא מוכרות בעזרת המילון הבנת כותרות עיתונים וידיעות עיתונאיות (מהעיתונות השוטפת הכתובה, מידיעות חדשותיות באינטרנט או מכתבות עיתון מעובדות)</p>

• האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים

<p>נושא</p> <p>פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>מפרט התכנים</p>
<p>אוצר מילים*</p> <p>*ראו מאגר מילים לכיתה י' בנספח התכנית.</p>	<p>האזנה ומעקב אחר רצף המילים* (מושמעות או מוקלטות) הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה י' ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. 2. מאגר המילים הנדרש בכיתה י' כולל את המילים מהמאגרים של כיתות ז'-ט' ומרחיב אותם. 3. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגר ייבחר על-ידי המורה על-פי רמת הכיתה.
<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הדקדוקיים הנדרשים כוללים בתוכם את הנושאים שנלמדו בכיתות ז'-ט' ומרחיבים אותם.</p>	<p>האזנה והבנה של משפטים ו/או קטעי קריאה דבורים (מושמעים או מוקלטים) הכוללים את הנושאים הדקדוקיים המפורטים לעיל (ראו פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים בכיתה י' בעמ' 42-43)</p>

• הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית

<p>מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>נושא</p>
<p>הבעה בעל-פה של מילים* בהקשרים רלוונטיים לחומר הנלמד הגייה והטעמה נכונה של המילים בבואן בנפרד ובתוך הקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה י' ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. 2. מאגר המילים הנדרש בכיתה י' כולל את המילים מהמאגרים של כיתות ז'-ט' ומרחיב אותם. 3. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגר ייבחר על-ידי המורה על-פי רמת הכיתה. 	<p>אוצר מילים*</p> <p>*ראו מאגר מילים לכיתה י' בנספח התכנית.</p>
<p>הבעה בעל-פה של מילים בתוך הקשר של צירוף או משפט תקינים מבחינה לשונית תוך יישום ידע בנושאים הדקדוקיים המפורטים לעיל (ראו פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים בכיתה י' בעמ' 42-43)</p>	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הדקדוקיים הנדרשים כוללים את הנושאים שנלמדו בכיתות ז'-ט' ומרחיבים אותם.</p>
<p>ניהול שיחה בסיסית במגוון נושאים נתונים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ברכות • מילות נימוס ופנייה • מושגי זמן • לבוש וצבעים - הרחבה • סדר יום • מאכלים שונים • פתגמים ומטבעות לשון 	<p>שיח בין-אישית*</p> <p>* חומר זה בנוי על הנלמד בכיתות ז'-ט' ומרחיב אותו.</p>

• **הבעה בכתב של צירופים, משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית**

<p>מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>	<p>נושא</p>
<p>כתיבה נכונה (בכתב-יד קריא) של מילים*</p> <p>*הערות:</p> <p>1. אוצר המילים מבוסס על מאגר מילים נתון לכיתה י' ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. 2. מאגר המילים הנדרש בכיתה י' כולל את המילים מהמאגרים של כיתות ז'-ט' ומרחיב אותם. 3. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגר ייבחר על-ידי המורה על-פי רמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים*</p> <p>*ראו מאגר מילים לכיתה י' בנספח התכנית.</p>
<p>כתיבה תקינה (בכתב קריא) של צירופים ו/או משפטים ו/או קטעים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים המפורטים לעיל (ראו פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים בכיתה י' בעמ' 43-42)</p>	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הדקדוקיים הנדרשים <u>כוללים</u> את הנושאים שנלמדו בכיתות ז'-ט' ומרחיבים אותם.</p>

מטרה: הכרת העולם הערבי – דת ותרבות

מטרות אופרטיביות

- הכרת מקומות קדושים לאסלאם (עמ' 47).
- הכרת התרבות הערבית (עמ' 47).

נושא	מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם
<p align="center">ירושלים ומעמדה באסלאם</p>	<p>הכרת מעמד ירושלים באסלאם בתקופות שונות:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ירושלים ככיוון התפילה הראשון • כיבוש ירושלים על-ידי הח'ליף עמר • הקמת אלמסג'ד אלאקצא וכיפת הסלע
<p align="center">מן התרבות הערבית</p>	<p>הכרה של סופר/ת, משורר/ת, מוזיקאי/ת או במאי ערבי/ה ו/או אחת מיצירותיהם הבולטות</p>

כיתות י"א- י"ב 6 ש"ש בכל כיתה (לא כולל מסלול בחירה בערבית מדוברת – הבעה בעל-פה)

מטרה: טיפוח מיומנויות תקשורתיות בשפה הערבית -
מיומנויות הבנה (הבנת הנקרא והבנת הנשמע) ומיומנויות הפקה
(הבעה בעל-פה והבעה בכתב)

מטרות אופרטיביות

1. קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים מתחומים שונים (עמ' 48).
2. האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים (עמ' 54).
3. הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית (עמ' 55).
4. הבעה בכתב של צירופים, משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית (עמ' 57).

● **קריאה (קולית ודמומה) והבנה של מילים, צירופים, משפטים וטקסטים בערבית מתחומים שונים ומתקופות שונות**

מפרט התכנים		נושא
פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם		
5 יח"ל	3 יח"ל	
<p>קריאה של מילים* בהגייה ובהטעמה הנכונה הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <p>1. אוצר המילים מבוסס על מאגרי מילים נתונים לכיתות י'–י"א-י"ב ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</p> <p>2. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגרים ייבחר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>קריאה של מילים* בהגייה ובהטעמה הנכונה הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <p>1. אוצר המילים מבוסס על מאגרי מילים נתונים לכיתות י'–י"א ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</p> <p>2. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגרים ייבחר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים*</p> <p>*ראו מאגרי מילים לכיתות י', י"א ו-י"ב בנספח התכנית.</p>

מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם		נושא
5 יח"ל	3 יח"ל	
<ul style="list-style-type: none"> ● בניין 8 (إِفْتَعَلَ): נטיית הפועל ב-עבר, עתיד, ציווי, בינוני פועל ופעול וצורת המצדר כולל השינויים ● בניין 9 (أَفْعَلَّ) ● עתיד מנצוב (أَلْمُضَارِعُ الْمَنْصُوبُ) והמרה למצדר ● עתיד מקוצר/מג'זום (أَلْمُضَارِعُ الْمَحْزُومُ) ● גזרות הפועל: ע"ע /כפולים (أَلْمُضَاعَفُ) פ"ו, פ"י (أَلْمِثَالُ) ע"ו, ע"י (أَلْأَجُوفُ) ל"ו, ל"י (أَلتَّقِصُ) בעלי ההמזה (أَلْمَهْمُوزُ) حَاءَ ו- رَأَى בבניין 1- ידיעה פסיבית** פעלים מורכבים - ידיעה פסיבית** ● צורת הסביל (أَلْمَحْهُولُ) בבניינים 1-10 (כולל הגזרות הנלמדות) ● הבעת סביל בעזרת تَمَّ + מצדר ● סביל סתמי ● הניקוד הסופי (أَلْإِعْرَابُ) ● إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا (إِنَّ, أَنْ, لَأَنَّ, كَأَنَّ, لَكَنَّ, لَيْتَ, لَعَلَّ) כולל הכינוי הסתמי (ضَمِيرِ الشَّانِ) 	<ul style="list-style-type: none"> ● בניין 8 (إِفْتَعَلَ): נטיית הפועל ב-עבר, עתיד, ציווי, בינוני פועל ופעול וצורת המצדר כולל השינויים ● עתיד מנצוב (أَلْمُضَارِعُ الْمَنْصُوبُ) והמרה למצדר ● עתיד מקוצר/מג'זום (أَلْمُضَارِعُ الْمَحْزُومُ) ● גזרות הפועל: ע"ע /כפולים (أَلْمُضَاعَفُ) פ"ו, פ"י (أَلْمِثَالُ) ע"ו, ע"י (أَلْأَجُوفُ) ● צורת הסביל (أَلْمَحْهُولُ) בבניינים 1-10 (כולל הגזרות הנלמדות) ● הניקוד הסופי (أَلْإِعْرَابُ) ● إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا (إِنَّ, أَنْ, لَأَنَّ, كَأَنَّ, لَكَنَّ, لَيْتَ, لَعَلَّ) 	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הנדרשים בכיתות י"א-י"ב מתבססים על הנושאים שנלמדו בכיתה י' ומרחיבים אותם.</p> <p>** ידיעה פסיבית - זיהוי והבנה</p>

מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם		נושא
5 יח"ל	3 יח"ל	
<ul style="list-style-type: none"> ● כָּאֵן וְאַחֻוֹאֲתֶהָ (כָּאֵן, לֵיֶס, סָר, אֲסֻבַּח, בִּקֵּי, מָא זָל/לֵמ זֵיֶל/לָא יֵזָל, מָא דָאֵמ) ● ריבוי שלם זכר ● ריבוי שלם נקבה ● ערך היתרון וההפלגה (أَفْعَلُ التَّفْضِيلِ) ● משפטי זיקה (صِلَة, صِفَة) ● ששת השמות (إِسْم, إِبْن, إِبْنَة, إِمْرَأَة, إِنْثَان, إِنْثَانَة) ● תיאור זמן (ظَرْفُ زَمَان) ● תיאור מקום (ظَرْفُ مَكَان) ● תיאור מצב (أَلْحَال) ● משפט מצב (جُمْلَة حَالِيَة) ● הזוגי בשם, בתואר, בפועל ובכינויים 	<ul style="list-style-type: none"> ● כָּאֵן וְאַחֻוֹאֲתֶהָ (כָּאֵן, לֵיֶס, סָר, אֲסֻבַּח, בִּקֵּי, מָא זָל/לֵמ זֵיֶל/לָא יֵזָל, מָא דָאֵמ) ● ריבוי שלם זכר ● ריבוי שלם נקבה ● ערך היתרון וההפלגה (أَفْعَلُ التَّفْضِيلِ) ● משפטי זיקה (صِلَة, صِفَة) ● ששת השמות (إِسْم, إِبْن, إِبْنَة, إِمْرَأَة, إِنْثَان, إِنْثَانَة) ● תיאור זמן (ظَرْفُ زَمَان) ● תיאור מקום (ظَرْفُ مَكَان) ● תיאור מצב (أَلْحَال) ● הזוגי בשם ובתואר 	<p>* ידיעה פסיבית - זיהוי והבנה</p>

מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם		נושא
5 יח"ל	3 יח"ל	
<ul style="list-style-type: none"> • המספר המונה (أَلْعَدَدُ الْأَصْلِيُّ) המספרים 1-10 (בזכר ובנקבה) עשרות שלמות מאה מאתיים אלף אלפיים מספרים מורכבים - ידיעה פסיבית* + • המספר הסודר 1-10 (בזכר ובנקבה) (أَلْعَدَدُ التَّرْتِيبِيُّ) • חמשת השמות (أَلْأَسْمَاءُ الْخَمْسَةُ) (أَب, أَخ, حَم, ذُو, فُو) • לא לשלילה מוחלטת (لَا التَّأْفِيقَ لِلْجِنْسِ) • משפט תנאי (جُمْلَةُ شَرْطِيَّة) בחיוב ובשלילה (إِنْ, إِذَا, مَنْ) תנאי בטל (لَوْ) ביטול השפעת התנאי (فَ) משפט תנאי שמני • תיאור אופן (أَلْمَفْعُولُ الْمُطَّلَق) • שמות מחוסרי תנוין (أَلْأَسْمَاءُ الْمَمْنُوعَةُ مِنَ الصَّرْفِ) (במשקלים הנפוצים - יתרון, הפלגה, צבעים, מומים וריבוי שבור) 	<ul style="list-style-type: none"> • המספר המונה (أَلْعَدَدُ الْأَصْلِيُّ) המספרים 1-10 (בזכר ובנקבה) עשרות שלמות + השם הנמנה - ידיעה פסיבית* 	<p>* ידיעה פסיבית - זיהוי והבנה</p>

מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם		נושא
5 יח"ל	3 יח"ל	
<ul style="list-style-type: none"> ● הפנייה (التَّاء) ● תיאור ההבחנה (التَّمْيِيز) - ידיעה פסיבית* ● كَمْ + השם ביחיד ● תיאור סיבה/תכלית (المَفْعُولُ لَهُ / لِأَجْلِهِ) ● מא ההתפעלות (مَا التَّعَجُّب) - ידיעה פסיבית* ● סמיכות מדומה (إِضَافَةٌ غَيْرُ حَقِيقِيَّة) - ידיעה פסיבית* ● משפטי זיקה הפוכים (مَا... مِنْ / مِنْ الْبَيَانَ) - ידיעה פסיבית* ● ל' ההדגשה (لَا التَّأْكِيد) - ידיעה פסיבית* ● ההוצאה מן הכלל (الْأَسْتِثْنَاء) - ידיעה פסיבית* ● הבעת ברכות ואיחולים - ידיעה פסיבית* 		* ידיעה פסיבית - זיהוי והבנה

מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם		נושא
5 יח"ל	3 יח"ל	
שימוש מושכל במילון ערבי-עברי (גם במילון מקוון) פענוח מילים לא מוכרות בעזרת המילון הבנת כותרות עיתונים וידיעות עיתונאיות אותנטיות ומורכבות (מהעיתונות השוטפת הכתובה, מידיעות חדשותיות באינטרנט או מכתבות ומאמרים בעיתון)	שימוש מושכל במילון ערבי-עברי (גם במילון מקוון) פענוח מילים לא מוכרות בעזרת המילון הבנת כותרות עיתונים וידיעות עיתונאיות (מהעיתונות השוטפת הכתובה, מידיעות חדשותיות באינטרנט או מכתבות ומאמרים בעיתון)	שימוש במילון ערבי-עברי
חמש יצירות ספרותיות* (רצוי לפחות שיר אחד) *ראו רשימת היצירות הספרותיות וקטעי השירה הניתנים לבחירה בנספח התכנית.	שתי יצירות ספרותיות* (רצוי לפחות שיר אחד) *ראו רשימת היצירות הספרותיות וקטעי השירה הניתנים לבחירה בנספח התכנית.	ספרות ערבית מודרנית
עשרה קטעי קריאה בערבית קלאסית (רצוי מתקופות שונות)* *ראו מבחר קטעים קלאסיים לבחירה בנספח התכנית.		ספרות ערבית קלאסית
עשר סורות לבחירה* מתוכן שש סורות חובה (+פסוק 1 מסורה 17) *ראו רשימת הסורות לבחירה בנספח התכנית.		הקוראן

• האזנה והבנה של משפטים וטקסטים דבורים מתחומים שונים

מפרט התכנים		נושא
פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם		
5 יח"ל	3 יח"ל	
<p>האזנה ומעקב אחר רצף של מילים* (מושמעות או מוקלטות) הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <p>1. אוצר המילים מבוסס על מאגרי מילים נתונים לכיתות י'–י"א–י"ב ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</p> <p>2. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגרים ייבחר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>האזנה ומעקב אחר רצף של מילים* (מושמעות או מוקלטות) הבנת משמען של המילים בבואן בנפרד ובהקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <p>1. אוצר המילים מבוסס על מאגרי מילים נתונים לכיתות י'–י"א ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד.</p> <p>2. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגרים ייבחר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p>אוצר מילים*</p> <p>*ראו מאגרי מילים לכיתות י', י"א ו-י"ב בנספח התכנית.</p>
<p>ראו לעיל פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים ברמת 5 יח"ל בעמ' 49–52.</p>	<p>ראו לעיל פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים ברמת 3 יח"ל בעמ' 49–51.</p>	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הנדרשים בכיתות י"א–י"ב מתבססים על הנושאים שנלמדו בכיתה י' ומרחיבים אותם.</p>

• **הבעה בעל-פה במסגרות שונות של תקשורת בין-אישית**

מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם		נושא
5 יח"ל	3 יח"ל	
<p>הבעה בעל-פה של מילים* בהקשרים רלוונטיים לחומר הנלמד, הגייה והטעמה נכונה של המילים בבואן בנפרד ובתוך הקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. אוצר המילים מבוסס על מאגרי מילים נתונים לכיתות י'-א"ו ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. 2. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגרים ייבחר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה. 	<p>הבעה בעל-פה של מילים* בהקשרים רלוונטיים לחומר הנלמד, הגייה והטעמה נכונה של המילים בבואן בנפרד ובתוך הקשר של צירוף ו/או משפט</p> <p>*הערות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. אוצר המילים מבוסס על מאגרי מילים נתונים לכיתות י'-א"ו ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. 2. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגרים ייבחר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה. 	<p>אוצר מילים*</p> <p>*ראו מאגרי מילים לכיתות י', י"א ו-י"ב בנספח התכנית.</p>
<p>ראו לעיל פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים לידיעה אקטיבית ברמת 5 יח"ל בעמ' 49-52.</p>	<p>ראו לעיל פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים לידיעה אקטיבית ברמת 3 יח"ל בעמ' 49-51.</p>	<p>נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הנדרשים בכיתות י"א-י"ב מתבססים על הנושאים שנלמדו בכיתה י' ומרחיבים אותם.</p>
<p>ניהול שיחה בסיסית במגוון נושאים נתונים*:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ברכות • מילות נימוס ופנייה • יצירות ספרותיות וקטעי קריאה שנלמדו • אקטואליה <p>*ראו פירוט בעמוד הבא: מסלול בחירה-הבעה בעל-פה בערבית מדוברת.</p>	<p>ניהול שיחה בסיסית במגוון נושאים נתונים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ברכות • מילות נימוס ופנייה • יצירות ספרותיות וקטעי קריאה שנלמדו • אקטואליה 	<p>שיח בין-אישית*</p> <p>* חומר זה בנוי על הנלמד בכיתות ז'-י' ומרחיב אותו.</p>

הבעה בעל-פה - ערבית מדוברת
מסלול בחירה ללומדים ברמת 5 יח"ל

התלמידים מנהלים שיחת היכרות אישית הכוללת את הנושאים הבאים:

- ברכות ואיחולים, ביטויי פנייה ונימוס
- תעודת זהות – על עצמי, משפחתי, ביתי וחדריו
- בית הספר - תיאור בית הספר, הכיתה והחפצים בה, פירוט הנושאים הנלמדים
- שעות הפנאי - פעילויות אחרי שעות הלימודים, תחביבים שונים
- תכניות לעתיד

בנוסף, התלמידים מנהלים שיחה בערבית מדוברת במגוון נושאים נתונים:

- עיר מגורי - הרחוב הראשי, הנסיעה באוטובוס, אתרים מיוחדים בעיר, מוסדות (עירייה, בנקים, דואר, קניון, מרפאה ועוד)
- במסעדה - סוגי מסעדות ומאכלים, נסיבות הבילוי במסעדה
- העיתון - סוגי עיתונים ומדורים שונים
- הטלוויזיה - הרגלי צפייה, תכניות שונות, תכניות חביבות עלי ומדוע
- מזג האוויר – עונות השנה, מזג האוויר עתה
- אפנה - בגדים וצבעים
- אקטואליה (נושא בולט בחדשות)

• הבעה בכתב של צירופים, משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית למטרות שונות

<p align="center">מפרט התכנים</p> <p align="center">פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p>		<p align="center">נושא</p>
<p align="center">5 יח"ל</p>	<p align="center">3 יח"ל</p>	
<p align="center">כתיבה נכונה (בכתב יד קריא) של מילים*</p> <p align="right">*הערות: 1. אוצר המילים מבוסס על מאגרי מילים נתונים לכיתות י"א-י"ב ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. 2. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגרים ייבחר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p align="center">כתיבה נכונה (בכתב יד קריא) של מילים*</p> <p align="right">*הערות: 1. אוצר המילים מבוסס על מאגרי מילים נתונים לכיתות י"א-י"ב ועל מילים נוספות מהחומר הנלמד. 2. מספר המילים לידיעה אקטיבית מתוך המאגרים ייבחר על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.</p>	<p align="center">אוצר מילים*</p> <p>*ראו מאגרי מילים לכיתות י"א ו-י"ב בנספח התכנית.</p>
<p>ראו לעיל פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים לידיעה אקטיבית ברמת 5 יח"ל בעמ' 49-52.</p>	<p>ראו לעיל פירוט הנושאים הדקדוקיים הנדרשים לידיעה אקטיבית ברמת 3 יח"ל בעמ' 49-51.</p>	<p align="center">נושאים דקדוקיים*</p> <p>*הנושאים הנדרשים בכיתות י"א-י"ב מתבססים על הנושאים שנלמדו בכיתה י' ומרחיבים אותם.</p>

מטרה: הכרת העולם הערבי – דת ותרבות

מטרות אופרטיביות (לרמת 5 יח"ל)

- הכרת אירועים נבחרים בתולדות הערבים והאסלאם (עמ' 58).
- הכרת הספר הקדוש של האסלאם – הקוראן (עמ' 58).

<p>נושא</p> <p>מפרט התכנים פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם</p> <p>5 יח"ל</p>	
<p>הכרת הרקע ההיסטורי* של הטקסטים הקלאסיים הנלמדים</p> <p>*הרקע ההיסטורי יילמד תוך התאמה לטקסים הקלאסיים שייבחרו ללימוד בכיתה.</p>	<p>אירועים נבחרים בתולדות האסלאם</p>
<p>הכרת הקוראן – הספר הקדוש למוסלמים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ירידת הקוראן על-פי המסורת המוסלמית • תהליך עריכת הקוראן ומבנהו (מספר הסורות, עריכה על-פי אורך הסורות) • סגנון הקוראן (חריזה, לשון פיוטית ועוד) • תכניו המרכזיים של הקוראן (ההבדלים העיקריים בין הסורות מתקופת מכה לבין סורות מתקופת אלמדינה) 	<p>הקוראן</p>

נספח

תכנית הלימודים

יצירות בספרות ופרוזה ערבית מודרנית*

*הערות:

1. אין לבחור יותר משני סיפורים/יצירות של מחבר אחד!
2. אפשר לבחור סיפורים או קטעי שירה אחרים שאינם כלולים ברשימה שלהלן באישור המפמ"ר.

סיפורים (ע"פ סדר הא"ב של שמות הסיפורים):

إبليس ينتصر/ حبيب الياس

أغنية الحب/ جبران خليل جبران

الأثماني/ جبران خليل جبران

ألبشر الثلاثة/ محمد المخزنجي

ألذهاب إلى حديقة الحيوان/ سلوى بكر

ألشرطي/ زكريا تامر

ألغلطة الأخيرة/ إحسان عبد القدوس

ألقضية الأخيرة/ إحسان عبد القدوس

ألقنديل الصغير/ غسان كنفاني

ألعرفة ونصف المعرفة/ جبران خليل جبران

أليوبيل الألماسي/ ميخائيل نعيمة

أهل الجنة/ إحسان عبد القدوس

جنة الاطفال/ نجيب محفوظ

حادثة/ نجيب محفوظ

حكاية رقم ١١/ نجيب محفوظ

حكاية مصرية جدا/ يوسف إدريس

خصام/ محمود تيمور

زهرة – هل لي أن أقدم لك باقة ورد؟/ رياض بيدس

عبودية الجمال المصنوع/ نوال السعداوي

فرصة/ احمد عبد العظيم

قصة حب/ أنيس منصور

قطرات العطر/ إحسان عبد القدوس

كنت مهرة... صرت فأرة/ ليلي بعلبكي

لا أعشاش في المدينة/ ريمة راعي

للفقراء مجاناً/ محمود تيمور

مقاطع من الحياة/ شريفة الشملان

مهر ابنتي/ إحسان عبد القدوس

موظف إحصاء/ محمد علي طه

نجية بنت الفقير/ محمود تيمور

مأملات:

آراء في مشكلة اللغة/ طه حسين

إزدواج اللغتين العامية والفصحى/ ميخائيل نعيمة

الرواية التمثيلية ومسألة اللغات/ ميخائيل نعيمة

קטעי שירה (ע"פ סדר הא"ב של שמות השירים):

أغنية حب للكلمات/ نازك الملائكة

الدموع/ محمد الماغوط

الشاعر/ جبران خليل جبران

ألطرد/ بلند الحيدري

ألظل والهجير/ محمد الماغوط

ألغرب والشرق/ ادونيس (علي احمد سعيد اسير)

ألنعش ذو الغطاء البعيد/ محمد الماغوط

ألوشم/ محمد الماغوط

إلى أمي/ محمود درويش

أنا يوسف يا أبي/ محمود درويش

جارية وأنت أمير/ أنيسة درويش

حبيبي أضاع ضفيري في الخريطة/ سهام داود

حقّ الحياة/ سعاد الصباح

صليب الصمت/ ريطرة عبده عودة

عاشقان مذعوران/ محمد الماغوط

فتاة فراشة فتاة/ انسي الحاج

قصيدة S.O.S. - رسالة استغاثة/ غادة السمان

كل عام وانت حبيبي/ نزار قباني

كن صديقي/ سعاد الصباح

لغة الخطيئة/ ادونيس (علي احمد سعيد اسير)

ما الإنسان/ عبد الحميد بن هدوقة

متى يعلنون وفاة العرب؟/ نزار قباني

مع الجريدة/ نزار قباني

من أنت؟/ ادونيس (علي احمد سعيد اسير)

هجم النفط مثل ذئب علينا/ نزار قباني

ספרות ערבית קלאסית*

(ללומדים ברמה של 5 יח"ל)

*הערות:

- א. הקטעים מסודרים על-פי תקופות.
- ב. יש להבהיר את הרקע ההיסטורי לכל קטע קלאסי שנלמד בכיתה.
- ג. אפשר לבחור קטעים קלאסיים ממקורות אחרים שאינם כלולים ברשימה שלהלן באישור המפמ"ר.

חלק א': התקופה הטרום אסלאמית

بناء الكعبة/ أخبار مكة للأزرقي

إبراهيم عليه السلام يبني الكعبة/ سبل الهدى والرشاد للصالحى

إبراهيم يزور ابنه إسماعيل/ سبل الهدى والرشاد للصالحى

أديان العرب/ أخبار مكة للأزرقي

وصية حُجرٍ والد امرئ القيس/ كتاب الأغاني لأبي فرج الإصبهاني

إمرؤ القيس يستقسم عند ذي الخليفة/ كتاب الأغاني لأبي فرج الإصبهاني

ألسموأل بن عاديا/ كتاب الأغاني لأبي فرج الإصبهاني

تأبط شرًا/ كتاب الأغاني لأبي فرج الإصبهاني

فكيفة تُجير السليلك بن السللكة/ كتاب الأغاني لأبي فرج الإصبهاني

أجود من كعب بن ماما/ مجمع الأمثال للميداني

أخيل عند العرب/ كتاب الخيل لأبي عبيدة

حاتم الطائي/ مجمع الأمثال للميداني

صعصعة "محيي الممؤودات"/ كتاب الأغاني لأبي فرج الإصهاني

رجع بخفي حنين/ مجمع الأمثال للميداني

חלק ב': מוזמד

مولد محمد (ص) وطفولته/ السيرة النبوية لابن هشام

زواج محمد/ السيرة النبوية لابن هشام

نبذ عن غزوة بدر/ السيرة النبوية لابن هشام

نبذ عن غزوة بني قريظة/ كتاب المغازي للواقدي

رسول الله يدخل مكة/ السيرة النبوية لابن هشام

من خطبة الوداع/ البيان والتبيين للجاحظ

وفاة رسول الله صلى الله عليه وسلم/ السيرة النبوية لابن هشام

חלק ג': תקופת ארבעת הח' ליפים הראשונים

بيعة أبي بكر/ تاريخ الخلفاء للسيوطي

رسول قيصر وعمر بن الخطاب/ مجاني الأدب للويس شيخو

أخلاق عمر بن الخطاب/ مناقب عمر بن الخطاب لابن الجوزي

عهد عمر لأهل بيت المقدس / تاريخ الرسل والملوك للطبري

مقتل عمر بن الخطاب/ مروج الذهب للمسعودي
 قميص عثمان/ مسند ابن حنبل, لسان العرب لابن منظور
 مقتل عثمان/ التمهيد والبيان في مقتل الشهيد عثمان للمالقي, وقعة صفين لنصر بن حزام المنقري
 ذكر وقعة صفين ورفع المصاحف/ تأريخ الخلفاء للسيوطي
 مقتل علي/ مقاتل الطالبين لأبي الفرج الإصبهاني

חלק ד': האימפריה המוסלמית – חברה ותרבות

من أقوال الشيعة عن مقتل الحسين/ كتاب بحار الأنوار للمجلسي
 حريق الكعبة/ كتاب الإمامة والسياسة لابن قتيبة
 ألعداوة بين الأزدي وتميم/ عيون الأخبار لابن قتيبة
 حالة الموالي في العصر الأموي/ العقد الفريد لابن عبد ربه
 أسباب تأليف النحو/ المحكم في نَقَط المصاحف لأبي عمرو الداني
 وضع النقط على الحروف/ وفيات الأعيان لابن خلكان
 أورشيد يستدعي طبيبا من الهند/ تأريخ الرسل والملوك للطبري
 ألعلم والعلماء في أيام المأمون/ طبقات الأمم لصاعد بن أحمد الأندلسي
 ألعنزلة/ إعتقادات لفخر الدين الرازي
 نبذة من أخبار القرامطة/ صلة تأريخ الطبري للقرطبي
 فضل المعلمين/ بستان العارفين للسمرقندي

הקוראן * (לתלמידי 5 יח"ל בלבד)

***הערות:**

- א. אפשר ללמוד במקום עשר סורות מן הקוראן עוד **עשרה קטעים קלאסיים** מתוך הרשימה שלעיל.
 ב. אפשר להמיר את קטעי הקוראן שלעיל בקטעים הכתובים בערבית-יהודית
 (ערבית שנהגו היהודים בימי הביניים לכתוב באותיות עבריות) **באישור המפמ"ר**.

פירוט הסורות/הפסוקים (חובה):

أَلْفَاتِحَةُ (1)

الإِسْرَاءُ (17) – פסוק ראשון בלבד

الضُّحَىٰ (93)

الْقَدْرُ (97)

الإِخْلَاصُ (112)

الْفَلَقُ (113)

النَّاسُ (114)

פירוט הסורות/הפסוקים (בחירה):

الْبَقَرَةُ (2) פס' 1-7

الْبَقَرَةُ (2) פס' 183-185

يُوسُفَ (12) פס' 1-14

الْعَلَقُ (96) פס' 1-5

الزَّلْزَلَةُ (99)

الْفَيْلُ (105)

الْكَافِرُونَ (109)

ألسد (111)

آية الكرسي – سورة البقرة (2), פס' 255

آية التور – سورة التور (24), פס' 35

מאגרי המילים

אוצר המילים לכיתה ז' *

* הערות:

1. המילים שבמאגר המילים שלהלן מופיעות על-פי סדר האלפבית כדי להקל על איתור מילים וצירופים במאגר.
2. אוצר המילים שבמאגר יילמד ויוערך בהקשר של משפט או טקסט ולא כרשימת מילים העומדת בפני עצמה.
3. מאגר מילים זה מהווה מאגר בסיסי לכיתה ז'. יש להרחיב את אוצר המילים הנלמד בכיתה.
4. נטיית הפעלים שבסוגריים – לידיעה פסיבית בלבד (זיהוי והבנה).

إِلَى - ل-, אל	
إِلَى أَيْنَ - לאן?	أ - האם?
أُمُّ - אם	أب - אב
أَمَامَ - מול, לפני (מקום)	أَبْيَضٌ - לבן
أَمْسٍ - אתמול	إِبْنٌ (ج) أَبْنَاءٌ - בן
أَنَا - אני	أَخٌ (ج) إِخْوَةٌ - אח
أَنْتَ - אתה	أُخْتٌ (ج) أَخَوَاتٌ - אחות
أَنْتِ - את	أَدِيبٌ - אדיב, מנומס
أَنْتُمْ - אתם	أُذُنٌ - אוזן
أَنْتُنَّ - אתן	أَسْتَاذٌ (ج) أَسَاتِذَةٌ - מורה
أَهْلٌ - משפחה, אנשי-, בני-	إِسْرَائِيلٌ - ישראל
أَهْلًا - שלום, ברוך הבא	إِسْمٌ (ج) أَسْمَاءٌ - שם
أَهْلًا وَسَهْلًا - أَهْلًا فَيْك / بِكَ - ברוך הבא	أَكَلَ - يَأْكُلُ - אכל
أَوْ - או	الْأَرْضُ - ירדן
أورشليم القدس - ירושלים	الْقُرْآن - הקוראן

أَوَّل - ראשון	تَمْرِين - תרגיל
إِيلَات - אילת	تُوت - תותים
أَيْنَ - היכן? איפה?	تَوْب (ج) تِيَاب - פגד
ب - ب - , באמצעות	جَبَل (ج) جِبَال - הר
بَاب (ج) أَبْوَاب - דלת, שער	جَدِيد (ج) جُدُد - חדש
بَاص (ج) ات - אוטובוס	جَلَسَ - يَجْلِسُ - ישב
بَدَوِيّ (ج) بَدُو - בדווי, בדואי	جَمِيل - יפה
بَرِيد - דואר	حَال - מצב
بَعْدَ - אחרי (זמן)	حَلِيب - חלב
بِلَاد (ن') (ج) بُلْدَان - ארץ	حَيْفَا - חיפה
بَلَد (ז') (ج) بِلَاد - עיר, ארץ	دَار (ن') (ج) دُور - בית, דירה
بَنَتْ (ج) بَنَات - בת, ילדה	دُرُزِيّ (ج) دُرُوز - דרוזי
بَنَك - בנק	دَرَسَ - يَدْرُسُ - למד
بَيْت (ج) بِيُوت - בית	دَفْتَر (ج) دَفَاتِر - מחברת
بَيْرُوت - ביירות	دُكَّان (ز') (ج) دَكَّائِين - חנות
بَيْنَ - בין	دُكْتُور - דוקטור, רופא
تَلَّ أَيْب - תל-אביב	دِمَشَق - דמשק
تَلْمِيذ (ج) تَلَامِيذ - תלמיד	دُور - תור, תפקיד
تَلْمِيذَة (ج) تَلْمِيذَات - תלמידה	ذَهَبَ - يَذْهَبُ - הלך

רָאָה - ראש	صَبَّاح - בוקר
رَأَى - ראה	صَبَّاحُ الْخَيْرِ - صَبَّاحُ النَّوْرِ - בוקר טוב-
رَجَعَ - יָרַجַע - חזר	בוקר אור
رَجُلٌ (ج) رِجَالٌ - גבר	صَغِيرٌ (ج) صِغَارٌ - קטן
رَفِيقٌ (ج) رِفَاقٌ - חבר	صَفٌّ (ج) صُفُوفٌ - כיתה
رَكِبَ - يَرْكَبُ א - נסע ב-	ضَيْفٌ (ج) ضُيُوفٌ - אורח
زَارَ א (ع) يَزُورُ - ביקר ב-	ظَهَرَ - צהרים
زِيَارَةٌ - ביקור	عَاصِمَةٌ (ج) عَوَاصِمٌ - עיר בירה
زَيْتٌ - שמן	عَرَبِيٌّ (ج) عَرَبٌ - ערבי
زَيْتُونٌ (ז') - זיתים	عَلَى - על
سَاعَةٌ (ج) ات - שעה, שעון	عَمَّانٌ - רבת-עמון
سَأَلَ - يَسْأَلُ - שאל	عَمِلَ - يَعْمَلُ - עבד, עשה
سَكَنَ - يَسْكُنُ - גר, שכן	عِنْدَ - אצל
سَلَامٌ - שלום	عَيْنٌ (ج) عَيْنُونَ - עין, מעיין
سَنَةٌ (ج) سَنَوَاتٌ - שנה	غُرْفَةٌ (ج) غُرَفٌ - חדר
سُورِيَا - סוריה	فَ - ו, -ו, ואז
شَرِبَ - يَشْرَبُ - שתה	فَتَحَ - يَفْتَحُ - פתח
شَمْسٌ - שמש	فِي - ב-, בתוך
شَهْرٌ (ج) شُهُورٌ - חודש	قَالَ (ع) يَقُولُ - אמר
	قَبْلَ - לפני (זמן)

قَرَأَ - يَقْرَأُ - קרא	قَرَأَ - يَقْرَأُ - קרא
قَرِيبٌ مِنْ - קרוב ל-	قَرِيبٌ مِنْ - קרוב ל-
قَلِيلٌ - מעט, קצת	قَلِيلٌ - מעט, קצת
قَهْوَةٌ - קפה	قَهْوَةٌ - קפה
كَاتِبٌ (ج) كُتَّابٌ - סופר, פקיד	كَاتِبٌ (ج) كُتَّابٌ - סופר, פקיד
كَانَ - (ع) يَكُونُ - היה	كَانَ - (ع) يَكُونُ - היה
كَبِيرٌ (ج) كِبَارٌ - גדול	كَبِيرٌ (ج) كِبَارٌ - גדול
كِتَابٌ (ج) كُتُبٌ - ספר	كِتَابٌ (ج) كُتُبٌ - ספר
كَتَبَ - يَكْتُبُ - כתב	كَتَبَ - يَكْتُبُ - כתב
كَثِيرٌ (ج) كَثِيرُونَ - רב, הרבה	كَثِيرٌ (ج) كَثِيرُونَ - רב, הרבה
كُلٌّ - כל	كُلٌّ - כל
كَلْبٌ (ج) كِلَابٌ - כלב	كَلْبٌ (ج) كِلَابٌ - כלב
كَيْفَ - איך	كَيْفَ - איך
كَيْفَ حَالِكَ؟ - مَبْسُوطَةٌ - מה	كَيْفَ حَالِكَ؟ - مَبْسُوطَةٌ - מה
שלומוך? - בסדר גמור, שבע רצון	שלומוך? - בסדר גמור, שבע רצון
(מבסוט/ה)	(מבסוט/ה)
ل - ל-	ل - ל-
لَا - לא (גם מילת שלילה לעתיד)	لَا - לא (גם מילת שלילה לעתיד)
لَبَسَ - يَلْبَسُ - לבש	لَبَسَ - يَلْبَسُ - לבש
لُبَّانٌ - לבנון	لُبَّانٌ - לבנון
لُغَةٌ (ج) ات - שפה	لُغَةٌ (ج) ات - שפה
لِمَاذَا - למה? מדוע?	لِمَاذَا - למה? מדוע?
لَوْحٌ - לוח	لَوْحٌ - לוח
لَيْلٌ / لَيْلَةٌ - לילה	لَيْلٌ / لَيْلَةٌ - לילה
مَا - לא (שלילת העבר)	مَا - לא (שלילת העבר)
مَا - מה? (מילת שאלה לפני שם	مَا - מה? (מילת שאלה לפני שם
עצם)	עצם)
مَاذَا - מה? (מילת שאלה לפני פועל)	مَاذَا - מה? (מילת שאלה לפני פועל)
مَدْرَسَةٌ (ج) مَدَارِسٌ - בית-ספר	مَدْرَسَةٌ (ج) مَدَارِسٌ - בית-ספר
مُدِيرٌ (ج) مُدِيرُونَ, مُدْرَأٌ - מנהל	مُدِيرٌ (ج) مُدِيرُونَ, مُدْرَأٌ - מנהל
مَدِينَةٌ (ج) مُدُنٌ - עיר	مَدِينَةٌ (ج) مُدُنٌ - עיר
مَرْحَبًا - مَرْحَبَتَيْنِ - שלום, ברוך הבא	مَرْحَبًا - مَرْحَبَتَيْنِ - שלום, ברוך הבא
مَطْبَخٌ - מטבח	مَطْبَخٌ - מטבח
مَطَرٌ - גשם	مَطَرٌ - גשם
مَعَ - עם	مَعَ - עם
مُعَلِّمٌ (ج) مُعَلِّمُونَ - מורה	مُعَلِّمٌ (ج) مُعَلِّمُونَ - מורה
مَكَّةٌ - מכה	مَكَّةٌ - מכה
مَكْتَبٌ (ج) مَكَاتِبٌ - משרד	مَكْتَبٌ (ج) مَكَاتِبٌ - משרד

מִכְתּוּב (ג) מְכַתֵּיב - מכתב	הֵנָּה - כאן
מֶלֶךְ (ג) מְלֹךְ - מלך	הֵנָּכָּה - שם
מִן - מ-, מן	הוּא - הוא
מִן אֵינֶנּוּ - מהיכן?	הִיא - היא
מִן - מי?	וַ - ו-
נִתְּנָהּ - נתניה	וּרְדַּ - פרחים, ורדים
נֶחְנוּ - אנחנו	וּזְרָא (ג) וְזָרָא - שר
נִזְרַל - יִנְזַל - ירד	וּוּסַל - הגיע, בא
נַעַם - כן	וּוּלַד (ג) אוּלַד - ילד
נְהַר - נהר	יָא - הוי (מילת קריאה)
הֵנָּהּ - זה, הזה	יָפָא - יפו
הֵזֶה - זאת, הזאת	יַד (נ') - יד
הֵלֵךְ - האם?	יְהוּדִי (ג) יְהוּד - יהודי
הֵם - הם	יּוֹם (ג) אֵיָאם - יום
הֵנָּהּ - הן	

אוצר המילים לכיתה ח'*

* הערות:

1. המילים שבמאגר המילים שלהלן מופיעות על-פי סדר האלפבית כדי להקל על איתור מילים וצירופים במאגר.
2. אוצר המילים יילמד ויוערך בהקשר של משפט או טקסט ולא כרשימת מילים העומדת בפני עצמה.
3. מאגר מילים זה (עם המאגר של כיתה ז') מהווה **מאגר בסיסי לכיתה ח'**.
יש להרחיב את אוצר המילים הנלמד בכיתה.
4. נטיית הפעלים שבסוגריים – לידיעה פסיבית בלבד (זיהוי והבנה).

أَخَذَ – يَأْخُذُ – لָקַח	الشَّهَادَةُ – באסלאם – אמירת העדות:
أَخِيرَ – אחרון	"أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ"
أَرَادَ (عَا) يُرِيدُ – רצה	رَسُولَ اللَّهِ
أَرْضُ (ج) أَرْضِي (أَرْضٍ) – אדמה, ארץ	الصَّلَاةُ – התפילה
أَرْكَانَ الْإِسْلَامِ – עמודי האסלאם, מצוות	الصَّوْمُ – הצום
היסוד של האסלאם	الْعِرَاقُ – עיראק
أَرِيحًا – יריחו	الْقَادِمُ – הבא
أُسْبُوعُ (ج) أُسَابِعُ – שבוע	الْقَاهِرَةَ – קהיר
الْإِسْلَامُ – אסלאם	الْكَعْبَةَ – הכעבה (במכה)
الْحَلِيلُ – הגליל	الْكُوَيْتُ – כוויית
الْحَجَّ – העלייה לרגל	اللَّهُ – אלה
الْحَمْدُ لِلَّهِ – השבח לאל, תודה לאל	الْمَاضِي – שעבר (יום, שבוע וכו')
الزَّكَاةُ – הצדקה	الْمَمْلَكَةُ الْعَرَبِيَّةُ السُّعُودِيَّةُ – ערב הסעודית
	الْيَابَانَ – יפן

בְּלַדִּיָּה - עירייה	أَمْر - يَأْمُر - ציווה
بَنَى (لَا يَبْنِي) - בנה	أَمْسِ الْأَوَّل - שלשום
تَحْتَ - תחת, מתחת ל-	أَمِير - נסיך
تَرَكَ - يَتْرُك - עזב, השאיר	أميركا - אמריקה
تَعَبَان - עייף	إِنْسَان (ج) ناس - בן-אדם, איש
تَلْفِزِيُون (ج) ات - טלוויזיה	أورُوبَا - אירופה
تَلْفُون (ج) ات - טלפון	أُولَى - ראשונה
تِلْكَ - ההיא	أَيّ - איזה
تَمَّ - אחר כך	إِيرَان - איראן
حَار (ج) حِيرَان - נָשֶׁן	أَيْضًا - גם כן
حَدَّ (ج) أَحْدَاد - סב	باريس - פריס
حَدَّة (ج) ات - סבתא	بَحْر (ج) بحار, بُحُور - ים
حَدًّا - מאוד	بَدَأ - يَبْدَأ - התחיל
حُمْلَة (ج) حُمَل - משפט	بَرِيْطَانِيَا - בריטניה
حُنُوب - זרום	بُسْتَان (ج) بَسَاتِين - גן
حَوَاب (ج) أَحْوَابَة - תשובה	بَصَل - בצל
حَاسُوب (ج) حَوَاسِيْب - מחשב	بَعْدَ الظُّهْرِ - אחר הצהריים
حَدِيث - חדיש, מודרני	بَعِيد عَنْ - רחוק מ-
حَفَلَة (ج) حَفَلَات - מסיבה, חגיגה	بَعْدَاد - בגדאד

סוּק (זו"ג) (ג) אֲסוֹק - שוק	חִכָּאִיָּה (ג) אַת - סיפור
שָׂרַע (ג) שְׂוָרַע - רחוב	חֻקוּמָה (ג) אַת - ממשלה
שִׁבָּאֵק (ג) שְׁבָאִיִּיק - חלון	חָאֵל (ג) אַחוּאֵל - דוד (מצד האם)
שָׂרַק - מזרח	חֲרַג - יִחְרַג - יצא
שִׁכְרָא עָלִי - עֲפוּא - תודה על-	חֵלָל - בַּמֶּשֶׁךְ, תוֹךְ (זמן)
בבקשה	דַּחַל - יִדְחַל - נכנס
שְׁמָל - צפון, שמאל	דָּרַס (ג) דְּרוּס - שיעור
סַיִף - קיץ	דּוֹלָה (ג) דּוּל - מדינה
זַחַק - יִזַּחַק - צחק	דִּינ (ג) אַדְיָאן - דת
טָאוּלָה (ג) אַת - שולחן	זֵלֵק - ההוא
טָיִיב (ג) אֲטִיבָא - רופא	רֵאִיס (ג) רְוּסָא - נשיא, ראש
טָרִיק (ג) טְרִיק - דרך, כביש	רֵאִיס הַחֻקוּמָה - ראש הממשלה
טָלַב - יִטְלַב - ביקש	רִסָּלָה (ג) רִסָּאֵל - איגרת, מכתב
טָוִיל - ארוך, גבוה	רַמְזָאן - רמצי'אן
טָיִיב - טוב	זָרַע - יִזְרַע - זרע
עֵאֵלָה (ג) אַת - משפחה	זָמָן - זמן
עָרַף - יִעָרַף - ידע, הכיר	סְוָאֵל (ג) אֲסֵלָה - שאלה
עָסַל - דבש	סַפָּרָ - נסע
עֻטְלָה (ג) אַת - חופשה	סַמַּע - יִסַּמַּע - שמע
עָקָא - עכו	

קֶדֶד - כבר (מילית להדגשת העבר)	עֵמָּ (ג) אַעְמָמ - דוד (מצד האב)
קֶדֶד - יִקְדֵּם - בא	עֵמָּ (ג) אַעְמָל - עבודה
קֶדֶד - ישן, עתיק, קדום	עֵנָּ - על, על אודות
קֶרֶיָּ (ג) קֶרֶיָּ (קֶרֶיָּ) - כפר	עֵנְדָּמָּ - כאשר
קֶסֶּ (ג) קֶסֶּ - סיפור	עֵנְוָּן (ג) עֵנְוָּיִן - כתובת, כותרת
קֶסֶּיר - קצר, נמוך	עֵיד (ג) אַעֵיָּד - חג
קֶלֶּ (ג) אַקְלָּם - עט	עֵיד אַלְאַזְחֵי - חג הקרבן (באסלאם)
קֶרְסֵיָּ (ג) קֶרְסֵיָּ (קֶרְסֵיָּ) - כיסא	עֵיד אַלְפִּטְרָּ - חג הפסקת הצום (באסלאם)
קֶלָּם (ז') - דיבור, דברים	עֵיד מֵיָּלָּד - יום הולדת
קֶנְדָּן - לונדון	עֵדָּ - מחר
קֶבְרוּק עֵלֵי - אַללָּה יֵבָּרַק פִּיֵּךְ / בֵּיֵּךְ -	קֶרְנֵסָּ - צרפת
מזל טוב, תתחדש	קֶלָּח (ג) קֶלָּחֻוֹן - איכר
מֵתֵי - מתי?	קֶנְדֻּק (ג) קֶנְדֻּק - בית מלון, פונדק
מֶרְכֶּז (ג) מֶרְכֶּזִּי - מרכז	קֶהֶּם - יִפְהֶּם - הבין
מֶרְכֶּזִּי - מרכזי	קֶיֶּלֶּם (ג) אַקְלָּם - סרט
מֶרִיֶּץ (ג) מֶרִיֶּץ - חולה	קָּמָּ (לא יִקְוֹם) - קם
מֶסָּא - ערב	קָּמָּ (לא יִקְוֹם) ב - עסק ב-, ערך
מֶסָּא אַלְחֵיֶּר - מֶסָּא אַלְתֹּור - ערב טוב	(ביקור)
מֶסְגֶּד (ג) מֶסְגֶּד - מסגד	

وَالِدَةٌ - אם	مُسْلِمٌ (ج) مُسْلِمُونَ - מוסלמי
وَرَاءَ - מאחורי (מקום)	مَسِيحِيٌّ (ج) مَسِيحِيُّونَ - נוצרי
وَضِيْفَةٌ - מטלה (שיעורי-בית)	مِصْرٌ - מצרים
وَقَفَ - (لا' يَقِفُ) - למד	مَكَانٌ (ج) أَمَاكِنٌ - מקום
يَمِينٌ - ימין	مَكْتَبَةٌ (ج) اَت - ספרייה, מכתבה
يَوْمَ الْأَحَدِ - יום ראשון	مُمْتَاZ - מצוין
يَوْمَ الْجُمُعَةِ - יום שישי	نَبِيٌّ (ج) أَنْبِيَاءٌ - נביא
يَوْمَ الْخَمِيْسِ - יום חמישי	هَوْلَاءٌ - אלה, האלה
يَوْمَ السَّبْتِ - יום שבת	وَالِدٌ - אב, הורה

אוצר המילים לכיתה ט'*

* הערות:

1. המילים שבמאגר המלים שלהלן מופיעות על-פי סדר האלפבית כדי להקל על איתור מילים וצירופים במאגר.
2. אוצר המילים יילמד ויוערך בהקשר של משפט או טקסט ולא כרשימת מילים העומדת בפני עצמה.
3. מאגר מילים זה (עם המאגרים של כיתות ז'-ח') מהווה מאגר בסיסי לכיתה ט'.
- יש להרחיב את אוצר המילים הנלמד בכיתה.
4. נטיית הפעלים שבסוגריים – לידיעה פסיבית בלבד (זיהוי והבנה).

إِتِّفَاقٌ (ج) ات – הסכם	إِسْتَعْرَقَ – נמשך
إِحْتِمَاعٌ – פגישה, כינוס	إِسْتِرَاحَةٌ – הפסקה
إِحْتِمَاعٌ ب , مَعَ – נפגש עם	إِسْتَقْبَلَ – קיבל את פני
أَحَبُّ (عَا يُحِبُّ) – אהב, רצה	إِسْتَمَعَ إِلَى – הקשיב ל...
أَحْمَرٌ – אדום	أَسْوَدٌ – שחור
أَخْضَرَ – ירוק	إِشْتَرَكَ – השתתף
أَرْبَعٌ – ארבע	أَصْغَرَ – יותר קטן
أَرْبَعَةٌ – ארבעה	أَصْفَرَ – צהוב
أَزْرَقٌ – כחול	إِفْرِيْقِيَا – אפריקה
	أَكْبَرُ – יותר גדול
	الْأُمَّمُ الْمَلْتَجِدَةَ – האו"ם
	أَلَانَ – עכשיו

בְּרִנָּמִיךְ (ג) בְּרִנָּמִיךְ – תכנית	أَلْتِي – אשר (היא)
بَقِيَّ (لَا يَبْقَى) – נשאר	أَلْخَلِيل – חברון
بَكِي – (لَا يَبْكِي) – בכה	أَلَّذِي – אשר (הוא)
تَاجِر (ج) تُجَّار – סוחר	أَلَّذِينَ – אשר (הם)
تَأْرِيخ – היסטוריה, תאריך	أَلشَّرْقُ أَلْأَوْسَطُ – המזרח התיכון
تَسَع – תשע	أَلضَّفَّة أَلْعَرَبِيَّة – הגדה המערבית
تَسَعَة – תשעה	أَللُّوَاتِي – אשר (הן)
تَفَضَّل / تَفَضَّلِي – בבקשה! התכבד/י!	أَلْمَانِيَا – גרמניה
ثَلَاث – שלוש	أَلنَّاصِرَة – נצרת
ثَلَاثَة – שלושה	أَلْوَلَايَات أَلْمُتَّحِدَة – ארה"ב
ثَمَانِي (ثَمَان) – שמונה	أَمَّا... فَ – באשר ל- הרי-
ثَمَانِيَة – שמונה	إِمْتِحَان (ج) אט – מבחן
جَاء – בא	إِمْرَأَة (ج) نِسَاء – אישה
جَامِعَة (ج) אט – אוניברסיטה	إِنْتَخَبَ – בחר
(أَلجَامِعَة أَلْعَرَبِيَّة – הליגה הערבית)	إِنْتظَر – חיכה
جَرِيدَة (ج) حَرَائِد – עיתון	بِئْر أَلسَّبْع – באר-שבע
جَلْسَة (ج) جَلْسَات – ישיבה	بِأَلقُرْب مِنْ – בקרבת-
جَمِيع – כל	بِدَايَة – התחלה
حُرْب (ج) حُرُوب – מלחמה	

سَاعِدَ أ - עזר ל-	حِزْب (ج) أَحْزَاب - מפלגה
سَاكِن (ج) سُكَّان - תושב	حَضْرَ - הכין
سَبَع - שבע	حَمَّام - אמבטיה, מקלחת
سَبْعَة - שבעה	خَارِطَة, خَرِيطَة - מפה
سِت - שי	خُبْز - לֶחֶם
سَيِّئَة - שישה	خَلِيج - מפרץ
سَمَح - يَسْمَحُ ل - הרשה ל-	خَمْس - חמש
سَفِير (ج) سُفْرَاء - שגריר	خَمْسَة - חמישה
سُورَة (ج) سُور - סורה(פרק, פרשה	ذَكَر - يَذْكُر - זָכַר, ציין
בקוראן)	دَوْلِيّ / دَوْلِيّ - בין-לאומי
سَيَّارَة (ج) ات - מכונית	رَاكِب (ج) رُكَّاب - נוסע
سَيِّد (ج) سَادَة - אדון, מר	رَئِيسِيّ - ראשי, עיקרי
سَيِّدَة (ج) ات - גברת	رِحْلَة (ج) ات - טיול, מסע, נסיעה
شَاهِدَ أ - צפה ב-, ראה	رَسْمِيّ - רשמי
شَاي - תה	زَوْج - בעל, בן-זוג, זוג
شُرْطَة - משטרה	زَوْجَة - בת-זוג, אשת-איש
	سَائِح (ج) سِيَّاح - תייר
	سَاحَة - חצר
	سَاحِل (ج) سَوَاحِل - חוף

עֶשֶׂר – עֶשֶׂר	שָׁכַר – יִשְׁכְּרוּ א – הוֹדָה ל–
עֶשְׂרֵה – עֶשְׂרֵה	صَاحِب (ج) أَصْحَاب – חֶבֶר, בַּעַל
عَظِيم – גְּדוֹל, עֶצוּם	(רכוש)
عَلَّمَ – לִימַד	صَحِيح – נְכוּן
عَادَرَ – עָזַב	صَحِيفَة (ج) صُحُف – עֵיתוֹן
عَرَب – מַעֲרָב	صَدِيق (ج) أَصْدِقَاء – חֶבֶר, יָדִיד
عَزَّة – עִזָּה	صَفْحَة (ج) صَفَحَات – עִמּוּד (בַּסֵּפֶר)
فَجَاءَ – פִּתְאוּם	صُورَة (ج) صُور – תְּמוּנָה, צוּרָה
فَرِيق – קְבוּצָה	طَائِرَة (ج) اِت – מִטּוֹס
فَكَّرَ فِي – הִרְהִיר ב, חָשַׁב עַל	طَالِب (ج) طُلَّاب – סְטוּדֵנְט
فَنَجَّاحِينَ (ج) فَنَاجِحِينَ – סִפְלֵי	طَبْرِيًّا – טַבְרִיָּה
قَدَّمَ – הִגִּישׁ	طَعَام – אוֹכֵל, מִזוֹן
قِرَاءَة – קְרִיאָה	عَادَ (لَا يَعُودُ) – חֲזַר
قَطَار – רֶכֶב	عَالَجَ أ – טִיפֵל ב
قَعَّدَ – יִقְעֵד – יֵשֵׁב	عَاقَبَ – הֶעֱנִישׁ
كُرَّة – כְּדוּר	عَالَم – עוֹלָם
كَلِمَات (ج) كَلِمَات – מִילָה	عَام (ج) أَعْوَام – שָׁנָה
لَاعِب (ج) لَاعِبُونَ – שַׁחֲקוֹן	عَامِل (ج) عُمَّال – פּוֹעֵל, עוֹבֵד
	عَزِيز – יָקָר, אַהוּב

מְמַלֵּךְ (ג) מְמַלְּכֵי – נציג, שחקן (תיאטרון)	לַעֲבֹד – יַלְעָבֻד – שיחק
מִמְנוּעַ – אסור	לִפְגֹּעַ, אֶלֵּי הַלִּפְגָּעָה – פגישה, להתראות
מִנְטָפָה (ג) מְנַטְּפֵי – אזור	לְמַא – כאשר
מְנַטְּפֵי (ג) אֶת – ארגון	לֹוֹן (ג) אֶלְוָן – צבע
מְהַנְדִּיס (ג) מְהַנְדִּיסִים – מהנדס	מֵאָה – מים
מִוְצָע (ג) מִוְצָעִים – נושא	מִאֲכָלִים – מאכלים
מִבְּלֵי – שכם	מִבְּרָאָה (ג) מִבְּרָאִים – תחרות
נִשְׂרָ – יִנְשְׂרֻ – פרסם	מִחַדְתָּאֵי – שיחות
נִשְׂפָ – חצי	מִחְפָּה (ג) אֶת – תחנה
נִזְרָ – יִנְזְרֻ אֵלַי – הביט, הסתכל אל/	מִרְעָה (ג) אֶת – פעם
עַל	מִשְׁעוּל – עסוק, תפוס (מקום, קו...)
נִזְיָ – נקי	מִשְׁכִּילָה (ג) מִשְׁכִּיל – בעיה
נְהַיָּה – סוף	מִשְׁהוּרָה (ג) מִשְׁהוּרִים – מפורסם
הַאֲתִיף (ג) הַאֲתִיפִי – טלפון	מִטָּרָה (ג) אֶת – שדה תעופה
הַאֲשִׁיב – חשוב	מִטְעָם (ג) מִטְעָמִים – מסעדה
הַאֲדִיָּה – מתנה	מִטְלֹוּב (ג) מִטְלֹוּבוֹת – מבוקש, דרוש
וַאֲחַד – אחד	מִעָא – יחד
וַאֲסַיַע – מרווח, רחב	מִפְהוּם – מובן
וַאֲשִׁינְטֵן – וושינגטון	מִקְדָּס – קדוש
וַאֲחַד (לא יַחַד) – מצא	

וּפְדָ (ג) וּפְדָ - משלחת	וְזִיר אֲלֻחַרְגִיָּה - שר החוץ
וּפְדָ (לא' יִפְדָ) - נפל, שָׁכַן (עיר, כפר),	וְזִיר אֲדָחְרִיָּה - שר הפנים
התרחש	וְזִיר אֲדִפָּא - שר הביטחון
וּפְדָ עָלֵי - חתם על	וְזִיר אֲמַלִּיָּה - שר האוצר
	וּפְדָ - (לא' יִפְדָ) - שם, הניח

אוצר המילים לכיתה י' *

* הערות:

1. המילים שבמאגר המילים שלהלן מופיעות על-פי סדר האלפבית כדי להקל על איתור מילים וצירופים במאגר.
2. אוצר המילים יילמד ויוערך בהקשר של משפט או טקסט ולא כרשימת מילים העומדת בפני עצמה.
3. מאגר מילים זה מהווה מאגר בסיסי לכיתה י' (הוא כולל את כל המילים של המאגרים בכיתות ז'-ט' ומילים נוספות). יש להרחיב את אוצר המילים הנלמד בכיתה.
4. נטיית הפעלים שבסוגריים – לידיעה פסיבית בלבד (זיהוי והבנה).

<p>أراد (أردتُ, أردنا) (أريدُ, يُريدُ) - רצה</p>	<p>أب - אב</p>
<p>أربع, أربعة - ארבע, ארבעה</p>	<p>ابن (ج) أبناء - בן</p>
<p>أرسل - שלח</p>	<p>أبيض - לבן</p>
<p>أرض (ن') (ج) أراضي (أراضٍ) - אדמה</p>	<p>إتفاق (ج) ات - הסכם</p>
<p>أركان الإسلام - עמודי האסלאם</p>	<p>إجتمع - נפגש, נועד</p>
<p>أريحا - יריחו</p>	<p>أجرى (أجريتُ, أجريت) - ניהל, ערך</p>
<p>أزرق - כחול</p>	<p>أحبَّ (يُحبُّ) - אהב, רצה</p>
<p>أسبوع (ج) أسابيع - שבוע</p>	<p>أحمر - אדום</p>
<p>أستاذ (ج) أساتذة - מורה</p>	<p>أخ (ج) إخوة - אח</p>
<p>إستراحة - הפסקה</p>	<p>أخت (ج) أخوات - אחות</p>
<p>إستعمل أ - השתמש ב-</p>	<p>أخذ - לקח</p>
<p>إستغرق - ארך, נמשך</p>	<p>أخضر - ירוק</p>
<p>إستقبل - קיבל את פני-</p>	<p>أخير - אחרון</p>
<p>إستمع إلى - הקשיב ל-</p>	<p>أديب - סופר, אדיב</p>
	<p>أذن (ن') - אוזן</p>

إسرائيل - أورشليم القدس -	التّوراة - התורה
ישראל - ירושלים	אֲלֵי - אשר
إسم (ج) أسماء - ישם	أجليل - הגליל
أسود - שחור	الحجّ - העלייה לרגל
إشترك - השתתף	أخليل - חברון
إشترى (إشترَيْتُ, إشترَيْنَا) - קנה	ألذّي - אשר
إصبع (ب') (ج) أصابع - אצבע	ألذین - אשר
أصغر - יותר קטן, הכי קטן	ألزّكاة - הצדקה
أصفر - צהוב	ألشّرق الأوسط - המזרח
أعطى א(أعطَيْتُ, أعطَيْتُهُ) - נתן ל-	התיכון
أعلن - הודיע	ألشّهادة - העדות
إفتتح - פתח	ألصّلاة - התפילה
إفريقيا - אפריקה	ألصّوم / الصيام - הצום
أكبر - יותר גדול, הכי גדול	ألضّفة الغربيّة - הגדה המערבית
أكل - אכל	ألطّيبة - טיבה
الأردنّ (ז') - עמّאן - ירדן - רבת	ألطّيرة - טירה
עמון	ألعراق (ז') - بغداد - עיראק - בגדאד
الإسلام - האסלאם	ألقدام - הבא
الأمم المتّحدة - האו"ם	ألقرآن - הקוראן
ألآن - עכשיו	

ألكعبة - הכעבה	أمام - לפני, מול
ألكويت - כווית	إمتحان (ج) ات - מבחן
الله - אללה	إمتحن - בחן
اللواتي - אשר	أمر (ج) أوامر - צו, פקודה
الماضي - שעבר	إمرأة (ج) نساء - אישה
ألمانيا - ברלין - גרמניה - ברלין	أمس - אתמול
المسيحية - הנצרות	أمس الأول - שלשום
المملكة العربية السعودية - ألبياض - ערב	أمير - נסיך
السعودية - ריאה	أميركا - אמריקה
الناصره - נצרת	أنا - אני
ألولايات المتحدة - واشنطن - ארה"ב -	أنت - אתה
וושנינגטון	أنت - את
إلى - אל	إنتخابات - בחירות
إلى اللقاء - مع السلامة - להתראות -	إنتخب - בחר
לך לשלום	أنتم - אתם
إلى أين - לאן	أنتن - אתן
ألبان - طوكيو - יפן - טוקיו	إنسان (ج) ناس - איש, בן אדם
اليهودية - היהדות	إنعقد - נערך
أم - אם	أنف - אף

إنقطع - ניתק, נפסק	بداية - התחלה
أهل - בני משפחה, אנשי-	بدويّ (ج) بدو- בדווי
أهلا وسهلا - أهلا فيك / بك- ברוך	برنامج (ج) برامج - תכנית
הבא	بريد - דואר
أو - או	بريطانيا - لندن - בריטניה -
أوروبا - אירופה	لوندون
أول - ראשון	بستان (ج) بساتين - גן
أيّ - איזה	بصل - בצל
إيران - طهران - איראן - טהרן	بطن (ن') - בטן
أيضا - גם כן	بطّيح - אבטיחים
إيلات - אילת	بعد - אחרי
أين - היכן	بعد غد - מחרתיים
ب - ב-	بعيد عن - רחוק מ-
بئر السبع - באר שבע	بقيّ - נשאר
باب (ج) أبواب - דלת, שער	بكيّ - בכה
باص (ج) ات - אוטובוס	بلاد (ج) بلدان - ארץ, ארצות
بالقرب من - בקרבת-	بلد (ج) بلاد - עיר, ארץ
بحث أ, في - דן ב-	بلديّة - עירייה
بحر (ج) بحار, بحور - ים	بنت (ج) بنات - בת, ילדה
بدأ - התחיל	بَنطلون - מכנסיים

תלפון (ג) את - טלפון	بنك (ג) בנוק - בנק
تلك - היא, ההיא	بَنَى (בְּנִיתُ..) - בנה
تلميذ (ג) תלמיד - תלמיד	بيت (ג) ביות - בית
تمرين (ג) תמרינ - תרגיל	بين - בין
تناول א - טיפל ב-, עסק ב-	تاجر (ג) تجَّار - סוחר
توت - תות	تأريخ - היסטוריה, תאריך
تين - תאנים	تحت - מתחת ל-
ثلاث, ثلاثة - שלוש, שלושה	تحدّث - שוחח
تُثمَّ - אחר כך	ترك - השאיר, עזב
ثمانِي (ثمانٍ), ثمانية - שמונה, שמונה	تسع, تسعة - תשע, תשעה
ثوب (ג) ثياب - בגד	تَطَوَّرَ - התפתח
جاء - בא	تَعَاوَنَ - שיתף פעולה
جار (ג) جيران - שכן	تعبان - עייף
جامعة (ג) את - אוניברסיטה	تَعَلَّمَ - למד
(الجامعة العربيّة - הליגה הערבית)	تَفَضَّلَ! (ציווי) - בבקשה! התכבד!
جبل (ג) جبال - הר	تَقَدَّمَ - התקדם
حدّ (ג) أجداد - סבא	تَكَلَّمَ - דיבר, שוחח
حدّة (ג) את - סבתא	تلّ أبيب - תל אביב
جدًّا - מאוד	تلفزيون (ג) את - טלוויזיה

חַרְב (ג) חרוב - מלחמה	جديد (ج) جُدُد - חדש
חַרְף (ג) חרופ - אות	جريدة (ج) جرائد - עיתון
חֶזֶב (ג) אחזב - מפלגה	جسم - גוף
חֶזֶר - הכין	جُلجوليا - ג'לג'וליא
חֶפְלָה (ג) חת - מסיבה, חגיגה	جلس - יושב
חֶכَاיָה (ג) חת - סיפור	جلسة (ج) جَلَسَات - ישיבה
חֶכּוּמָה - ממשלה	جُملة (ج) جمل - משפט
חֶלִיב - חלב	جميع - כל
חֶמָם - אמבטיה	جميل - יפה
חֶוּל - מסביב ל-	جنوب - דרום
חֶיפָה - חיפה	جواب (ج) أجوبة - תשובה
חֶסָב - מיוחד, פרטי	جولة - סיור
חֶאֻל (ג) أحوال - דוד (מצד האם)	جَيِّد - טוב
חֶבֶר (ג) أخبار - ידיעה, חדשה	حاج - עולה-רגל
חֶבֶז - לחם	حاسوب (ج) حواسيب - מחשב
חֶרְג - יצא	حال / حالة - מצב
חֶרִיפָה / حارطة - מפה	حديث - חדיש, מודרני, חדית'
חֶלָל - במשך, תוך	(מסורת מוסלמית)
חֶלִיג - מפרץ	حذاء (ج) أحذية - נעל

ראקב (ג) רִקָּב - נוסע	خمسة, خمسة - חמש, חמישה
ראמ אללה - ראמאללה	خير - טוב
ראי (ראיִת, ראיִת, ראיִנא, ראיִתִּם) -	دار (ג) דוֹר - בית
ראה	دخل - נכנס
רִיש (ג) רוּשֵׂא - נשיא, ראש,	دخّن - עישן
יו"ר	درزي (ג) דרוז - דרוזי
רִיש الحكومة / רִיש الوزراء -	درس - למד
ראש הממשלה	دَرَس (ג) דרוס - שיעור
רִישِي - ראשי, עיקרי	دفتر (ג) דפטר - מחברת
رجع - חזר	دكان (ג) דכאקין - חנות
رجل (ג) רגל - גבר	دكتور - דוקטור, רופא
رجل (ג) - רגל	دور - תור, תפקיד
رحلة (ג) את - טיול, מסע	دولة (ג) דוֹל - מדינה, מדינות
رسالة (ג) رسائل - איגרת, מכתב	دولي - בין-לאומי
رسمي - רשמי	دين (ג) אדיאן - דת
رفيق (ג) רפאק - חבר	ذكر - זכר, ציין
ركب - נסע, רכב	ذلك - הוא, ההוא
رمضان - רמז'אן (חודש הצום,	ذهب - הלך
החודש התשיעי בשנה המוסלמית)	رأس - ראש
رياضة - ספורט	

رياضي - ספורטאי	سبع , سبعة - שבע, שבעה
زار (زُرْتُ, زُرْتُ) - ביקר	ست , ستة - שש, ששה
زرع - זרע	سحّنين - סח'נין
زعيم (ج) زعماء - מנהיג	سفير (ج) سفراء - שגריר
زمان - זמן	سكن - גר
زوج - זוג, בן-זוג, בעל	سلام - שלום
زَوْجَة - בת-זוג, אשת-איש	سمح - ל - הרשה ל-
زيارة (ج) ات - ביקור	سمع - שמע
زيت- שמן	سنة (ج) سنوات - שנה
زيتون - זיתים	سهل - קל
سؤال (ج) أسئلة - שאלה	سورة (ج) سُور - סורה (פרק), פרשה בקוראן
سائح (ج) سيّاح - תייר	سوريا - دمشق - סוריה - דמשק
ساحة - חצר	سوق (ن) أسواق - שוק
ساحل (ج) سواحل - חוף	سيّارة (ج) ات - מכונית
ساعة (ج) ات - שעה	سياسة - מדיניות, פוליטיקה
ساعد - עזר	سياسي - מדיני, פוליטי
سافر إلى - נסע ל-	سيّد (ج) سادة - אדון
ساكن (ج) سكّان - תושב	سيّدة (ج) ات - גברת
سأل - שאל	

שארע (ג) שוארע - רחוב	סלון - סלון
שאַן (ג) שׂון - עניין, דבר	סבא - בוקר
שאַהד - ראה, צפה	סבא אלכיר - סבא אלטור -
שאַי - תה	סוקר טוב - בוקר אור
שאַק (ג) שאַבאיק - חלון	סוּח - נכון
שאַסי - אישי	סוּחא (ג) סוּחא - לעיתון
שאַרְב - שתה	סוּחא (ג) אסדאא - חבר
שאַרְטא - משטרה	סוּב - קשה
שאַרְק - מזרח	סוּביר (ג) סוּבא - קטן
שאַרְקא - מזרחי	סוּבא (ג) סוּבא - כיתה
שאַרְקא (ג) אט - חברה	סוּבא (ג) אט - דף
שאַרְב (ג) שאַרְב - לאם	סוּבא (ג) סוּבא - תמונה, צורה
שאַרְב א - הודה ל-	סוּבא - קיץ
שאַרְבא אלא... - עפוא - תודה	סוּבא - צחק
על- בבקשה/על לא דבר	סוּבא (ג) סוּבא - אורח
על - צפון	סוּבא (ג) אט - מטוס
על (נ') - שמש	סוּבא - קומה
על (ג) על - חודש	סוּבא (ג) אלא - תלמיד, סטודנט
על (ג) אלא - חבר, בעל-	סוּבא (ג) אט - שולחן

طبريّا - טבריה	عرف - ידע, הכיר
طبيب (ج) أطباء - רופא	عزیز - יקר
طريق (ج) طرق - דרך	عسل - דבש
طعام - אוכל	عشر, عشرة - עשר, עשרה
طفل (ج) أطفال - ילד, תינוק	عضو (ج) أعضاء - חבר ב-
طلب - ביקש	عطلة (ج) ات - חופשה
طويل - ארוך, גבוה	عظیم - גדול, עצום
طيّب - טוב	عقد - ערך, כינס
ظهر - צהריים	عكّا - לכו
عائلة (ج) ات - משפחה	علاقات - קשרים, יחסים
عاد - חזר, שב	علم - לימד
عاصمة (ج) عواصم - עיר בירה	على - על
عاقب - העניש	عمّ (ج) أعمام - דוד (מצד האב)
عالج - טיפל	عمِلَ - עבד
عالم - עולם	عمَل - עבודה
عامّ - כללי	عملية (ج) ات - פעולה, תהליך,
عام (ج) أعوام - שנה	פיגוע
عامل (ج) عمّال - פועל	عَنْ - על, אודות
عربيّ (ج) عرب - ערבי	عند - אצל
	عندما - כאשר

עنوان (ج) عناوين - כתובת, כותרת	فلاّح (ج) - فون / - ין - איכר
عيد (ج) أعياد - חג	فم - פה
عيد الأضحى - חג הקורבן	فنجان (ج) فَنَاجِين - ספל
عيد الفطر - עיד אלפטר (חג	فندق (ج) فنادق - בית מלון,
הפסקת הצום)	פונדק
عيد ميلاد - יום הולדת	فَهْمَ - הַבִּין
عين (ن) (ج) عيون - עין, מעיין	فَوْز - זכייה, ניצחון
غادر - עזב, יצא מ-	في - ב... בתוך
غداً - מחר	فيلم (ج) أفلام - סרט
غرب - מערב	قال - (قُلْتُ, قُلْتَ) - אמר
غربي - מערבי	قام - (قُمْتُ, قُمْتَ) - קם
غرفة (ج) غرف - חדר	قام ب (قُمْتُ, قُمْتَ) - ערך, ביצע
غزّة - עזה	قام بزيارة - ערך ביקור
ف - ..	قبل - לפני
فاز - (فُزْنَا / فُزْتُ) - זכה	قَدَّ - כבר (מילית להדגשת
فتح - פתח	העבר)
فجأة - פתאום	قَدَّمَ - הגיש
فرنسا - באריס - צרפת - פריס	قَدَّمَ - בא
فريق - קבוצה	قديم - ישן, קדום
	قرأ - קרא

קراءة - קריאה	كثير (ج) - ^و ון / - ^{ين} - רב, הרבה
قرار (ج) ات - החלטה	كُرة - כדור
قرّر - החליט	كرسيّ (ج) كراسي (كراس) - כיסא
قريب من - קרוב ל-	كريم - נכבד, נדיב
قرية (ج) قُرَى - כפר	كلّ - כל
قصة (ج) قصص - סיפור	كلّ عام وأنت سالم - وأنت
قصير - קצר, נמוך	سالم - שנה טובה, חג שמח
قطار - רכבת	كلّ عام وأنت بخير - وأنت بخير -
قعد - ^و ישב	שנה טובה, חג שמח
قلم (ج) أقلام - עט	كلام - דיבור, דברים
قلنسوة - קלנסווה	كلب (ج) كلاب - כלב
قليل - קצת, מעט	كلمة (ج) كلمات - מילה
قميص (ج) قمصان - חולצה	كم (לידיעה פסיבית) - כמה
قهوة - קפה	كنيس - בית כנסת
كاتب (ج) كتّاب - סופר	كنيسة - כנסיה
كان - ^و (كُنْتُ, كُنْتَ) - היה	كيف - איך
كبير (ج) كبار - גדול	كيف حالك؟ - الحمد لله - מה
كتاب (ج) كتب - ספר	שלומך? - תודה לאל
كتب - ^و כתב	ل - ל-

לא - לא	מאל - כסף, רכוש
לעב (ג) - וֹן/ - יֵן - שחקן	מבארה (ג) מבאריא - תחרות
לביס - לבש	מברוק עלי - אללה יבארק פיק -
לבנאן (א') - בירוט - לבנון -	מזל טוב - האל יברך אותך
בבירוט	מבסוט - מרוצה, שבע רצון
לחם - בשר	מֹתחף - מוזיאון
לעב - שיחק	מתי - מתי
לעבה (ג) לעב - משחק	מחאדאט - שיחות
לעה (ג) לעג - שפה	מחֶטה (ג) אט - תחנה
למא - כאשר	מדרסה (ג) מדרס - בית ספר
למאדא - למה, מדוע	מדייר (ג) וֹן/ - יֵן, מדרא - מנהל
לוח - לוח	מדינה (ג) מדין - עיר
לונ (ג) אלואן - צבע	מרה (ג) אט - פעם
ליל, לילה - לילה	מרחבא - מרחבין - שלום
מא (לפני שם) - מה?	מרכז (ג) מראכז - מרכז
מא (+ פעל בעבר) - לא	מרכזי - מרכזי
מא - מים	מריצ (ג) מריצי - חולה
מאָמטר - ועידה	מסְוול (ג) וֹן/ - יֵן -
מאדא (לפני פועל) - מה?	מאחראי, פקיד בכיר
מאָכולאט - מאכלים	

مع السّلامَة - الله يسلمك - לך	مسؤول عن - אחראי ל-
לשלום - האל ייתן לך	مساء - ערב
שלום	مساء الخير (מהשעה 12:00) - مساء
מعا - יחד	النور - ערב טוב - ערב אור
مِعْطَف (ج) معاطف - מעיל	مستشفى - בית חולים
مُعَلِّم (ج) - مُؤن / - ין - מורה	مسجد (ج) مساجد - מסגד
مُعَلِّمَة (ج) - מורה	مسلم (ج) - مُؤن / - ין - מוסלמי
مفهوم - מובן	مسيحيّ (ج) - مُؤن / - ין - נוצרי
مقدّس - מקודש, קדוש	مشروبات - משקאות
مكان (ج) أماكن - מקום	مشغول - עסוק, תפוס
مكّة - מְכָה	مشكلة (ج) مشاكل / مشكلات - בעיה
مكتب (ج) مكاتب - משרד	مشهور (ج) - مُؤن / - ין - מפורסם
مكتبة (ج) - ספרייה, מכתבה	مصر - القاهرة - מצרים - קהיר
مكتوب (ج) مكاتيب - מכתב	مطار (ج) - את - שדה תעופה
ملايس - בגדים	مطبخ - מטבח
ملعب - מגרש משחקים	مطر - גשם
ملك (ج) ملوك - מלך	مطعم (ج) مطاعم - מסעדה
ممتاز (ج) - مُؤن / - ין - מצויין	مطلوب (ج) - مُؤن / - ין - מבוקש
ممثل (ج) - مُؤנ / - ין - נציג, שחקן	مع - עם
ممنوع - אסור	

מִן - מ	نحن - אנחנו
מִן - מי	نزل - ירד
من المتوقع أن - מן הצפוי ש-	نشر - פרסם
من أين - מהיכן?	نصف - חצי
من فضلك / فضلكم - בבקשה	نظر - إلى הביט על-
ממך/מכם	نظيف - נקי
מנאע - שירותים	نعم - כן
منطقة (ج) مناطق - איזור	نهاريا - נהריה
منظمة (ج) ات - ארגון	نهاية - סוף
مهندس (ج) - ^{ון} / _{ין} - מהנדס	نهر - נהר
مواطن (ج) - ^{ון} / _{ין} - אזרח	هاتف (ج) هواتف - טלפון
موضوع (ج) مواضيع, موضوعات - נושא	هؤلاء - אלה, האלה
موظف (ج) - ^{ון} / _{ין} - פקיד	هام - חשוב
نابلس - שכם	هدية - מתנה
نبأ (ج) أنباء - ידיעה	هذا - זה, הזה
نبي (ج) أنبياء - נביא	هذه - זאת, הזאת
نتانيا - נתניה	هرم (ج) أهرام - פירמידה
نتيجة (ج) نتائج - תוצאה	هل / أ - האם
نجح - הצליח	هم - הם

הֵן - הֵן	وصل - הגיע
הֵנָּה - כאן	وضع - שם, הניח
هناك - שם, יש	وظيفة - מטלה (שיעורי
هو - הוא	בית)
هي - היא	وَقَدْ (ج) وفود- משלחת
وَ... - ו...	وَقْتُ - זמן
واحد - אחד	وَقَعَ على - חתם על
واسع - רחב, מרווח	وقع (لا' يَقَعُ) - שכן, קרה, נפל
وافق على - הסכים על-	وقف - (נטיית עבר בלבד) - למד
والد - אב	ولد (ج) أولاد - ילד
وجد - (נטיית עבר בלבד) - מצא	يا - הוי (מילת קריאה)
وراء - מאחורי	يافا - יפו
ورد - ורדים, פרחים	يد (נ') - יד
وزارة - משרד (של שר)	يمين - ימין
وزير (ج) وزراء - שר	يهوديّ (ج) يهود - יהודי
وزير الخارجية - שר החוץ	يوم (ج) أيام - יום
وزير الداخلية - שר הפנים	يوم الاثنين (לידיעה פסיבית) - יום שני
وزير الدفاع - שר הביטחון	يوم الأحد - יום ראשון
وزير الماليّة - שר האוצר	يوم الأربعاء (לידיעה פסיבית) - יום רביעי

יום الخميس - יום חמישי

יום الثلاثاء (לידיעה פסיבית) - יום שלישי

יום السبت - יום שבת

יום الجمعة - יום ששי

אוצר המילים בעיתונות לכיתה י"א*

* הערות:

1. המילים שבמאגר המילים שלהלן מופיעות על-פי סדר האלפבית, כדי להקל על איתור מילים וצירופים במאגר.
2. אוצר המילים יילמד ויוערך בהקשר של משפט או טקסט ולא כרשימת מילים העומדת בפני עצמה.
3. מאגר מילים זה (עם המאגר של כיתה י') מהווה מאגר בסיסי לכיתה י"א. יש להרחיב את אוצר המילים הנלמד בכיתה.

إِتِّحاد – התאחדות, פדרציה	إِسْتَمَرَّ – נמשך
إِتَّخَذَ – נקט, קיבל (החלטה)	أشار إلى – הצביע על-, רמז על-
إِتِّصَالَ (ج) ات – קשר, מגע	إِصْطَدَمَ – התנגש
إِتَّفَقَ على – הסכים על-, בעניין-	أضف – הוסיף
إِحْتِمَاع – פגישה, מפגש, התכנסות	أضرب عن – שבת מ-
إِحْتِمَاعِيّ – חברתי, סוציאלי	إِعْتَقَدَ – חשב
إِحْرَاءَ (ج) ات – אמצעי, צעד, הליך	إِعْتَقَلَ – עצר
إِحْتِفَال – חגג	أعرب عن – הביע את-
إِحْتِلَّ – כבש	أغلق – סגר, נעל
أخذ + פועל בעתיד – התחיל ל...	إِقْتِصَاد – כלכלה
إِدَارَة – הנהלה	إِقْتِصَادِيّ – כלכלי
إِرْهَاب – טרור	أكّد – הדגיש, אישר
إِرْهَابِيّ (ج) -ُون/ -ين – טרוריסט	المقبل – הבא
أزمة (ج) أزمات – משבר	أمر – ציווה
إِسْتَأْنَفَ – חידש	

אָמֵן - ביטחון	إنتشر - התפשט, התפרס, נפוץ
تقرير (ج) تقارير - דו"ח	إنتظر - חיכה
توجه إلى - פנה אל	انسحب - נסוג
توقع أ - ציפה ל-	إنفجر - התפוצץ
جندِيّ (ج) جنود - חייל	أهميّة - חשיבות
جوّ - אוויר	أولى - ראשונה
جوِّيّ - אווירי	بالتّسببة إلى - ביחס ל-
جيش - צבא	بذل جهودا - השקיע מאמצים
حاجز (ج) حواجز - מחסום	بسبب - בגלל, בשל-
حادث (ج) حوادث - אירוע, מקרה,	بعث - שלח
תאונה	بمناسبة - לרגל
حاول - ניסה	تجاريّ - מסחרי
حدّ (ج) حدود - גבול, גבולות	ترأس - עמד בראש
حدث - קרה, ארע	تزوج - התחתן
حضر - א - נכח	تطوّر (ج) ات - התפתחות
حقّ (ج) حقوق - זכות	تظاهر - הפגין
حلّ - פתר	تغيّر - השתנה
حلّ (ج) حلول - פתרון	تفاصيل - פרטים
حوالِيّ - בערך, בקירוב	

חַיִּתּוּ - מקום שם	صحفيّ (ج) - وُنْ / -يْن - עיתונאי
خارج - מחוץ ל-	صرّح بأنّ - הצהיר ש-
خطوة (ج) خُطُوات - צעד	ضدّ - נגד
داخل - בתוך	طوّر - פיתח
دافع عن - הגן על-	طيار (ج) - وُنْ / -يْن - טייס
دفاع - הגנה	عدّة - מספר
رئيس الأركان - הרמטכ"ל	عدد (ج) أعداد - מספר, גיליון (של עיתון)
رحّب ب - קיבל את- בסבר פנים יפות	عسكريّ - צבאי
رفض - דחה, סירב	عيّن آا - מינה את- ל-
سابق - קודם	فترة - תקופה
سبب (ج) أسباب - סיבה	فقط - רק, בלבד
سريع - מהיר	في نطاق - במסגרת
سفارة (ج) ات - שגרירות	قائد (ج) قادة - מפקד, מנהיג
سلاح (ج) أسلحة - נשק	قام بجولة - ערך סיור
سلطة - שלטון, שליטה, רשות	قضيّة (ج) قضايا - בעיה, תביעה משפטית
سمح - ל - הרשה ל-	قطاع غزّة - רצועת עזה
شارك - השתתף	قوة (ج) ات - כוח
شأن (ج) شؤون - עניין	لجنة (ج) لجان - ועדה
شخص (ج) أشخاص - איש	لدى - אצל

מקור - مصادر (ג)	פגישה - لقاء
אופוזיציה - مُعارضة	מؤتمر صحفي - מסיבת עיתונאים
מعلومات - ידיעות, אינפורמציה	مؤتمر قمة - ועידת פסגה
مفاوضات - משא ומתן	مؤخرًا - לאחרונה
مقابل - תמורת, לעומת-	مباحثات - דיונים
من أجل - למען	متحدث باسم - דובר בשם
مناقشات - דיונים	مثل - כמו
مندوب (ج) - وُن / - يِن - נציג	مجال (ج) - תחום
مند - מאז, מזה	مُجتمَع - חברה
ناطق بلسان - דובר מטעם	مختلف - שונה
ناقش - דן	مدرسة ابتدائية - בית ספר יסודי
نجاح - הצלחה	مدرسة إعدادية - חטיבת ביניים
نقل - העביר	مدرسة ثانوية - בית ספר תיכון
هدف (ج) - أهداف - מטרה	مراسل - כתב
واصل أ/ في - המשיך ב-	مرحلة (ج) - مراحل - שלב
وكالة (ج) - סוכנות	مستشار (ج) - وُن / - يِن - יועץ (קנצלר)
وَضَع - מצב	مستقبل - עתיד
وطن - מולדת	مُسلَّح (ج) - وُن / - يِن - חמוש, מזוין
وطني - לאומי	مشروع (ج) - مشاريع - פרויקט, תכנית

وقف إطلاق النار - הפסקת אש

אוצר המילים בעיתונות לכיתה י"ב*

*הערות:

1. המילים שבמאגר המילים שלהלן מופיעות על-פי סדר האלפבית, כדי להקל על איתור מילים וצירופים במאגר.
2. אוצר המילים יילמד ויוערך בהקשר של משפט או טקסט ולא כרשימת מילים העומדת בפני עצמה.
3. מאגר מילים זה (עם המאגרים של כיתות י"א) מהווה מאגר בסיסי לכיתה י"ב.
יש להרחיב את אוצר המילים הנלמד בכיתה.

إعادة - חידוש	إتّهم - האשים
إعتباراً من - החל מ-	أثناء - בזמן-, במשך-
إعتبر آأ - חשב את- ל-	إحتاج إلى - נזקק ל-
أفاد - מסר (ידיעה), הודיע	إحتجّ على- מחה על-
أفرج عن - שחרר	آخر , ن' أخرى - אחר, נוסף
أقام - הקים, ערך	أدى إلى - גרם ל-
إلاّ - אלא, מלבד-	ارتفع - עלה, התרומם
البحر الابيض المتوسط - הים התיכון	إستخدم آ - השתמש ב-
إلتقى - פגש	إستطاع - יכול, היה ביכולתו
ألغى - ביטל	إستعدّ ل - התכונן ל-
إمكانية (ج) ات - אפשרות	أسير (ج) أسرى - שבוי, אסיר
أمين عامّ - מזכ"ל	أصاب آ - פגע ב-, פצע
إنتهى - הסתיים	أصبح - נהיה, נעשה
إنضمّ إلى - הצטרף ל-	
أوضح - הבהיר, הסביר	
آية (ج) آيات - פסוק (מן הקוראן)	

رحلة – מסע, התקפה	إيجابي – חיובי
حياة – חיים	بدون – בלי
خطة (ج) خطط – תכנית	بعض ال – מקצת, חלק
دعا – הזמין, קרא ל-	بلغ – הגיע
دعوة – הזמנה	بناء على – על סמך-
دفع – שילם	بواسطة – באמצעות
ذكرى – יום הזיכרון, יום השנה	تابع ل – שייך ל-
رأي (ج) آراء – דעה	تسوية – הסדר
رجل أعمال – איש עסקים	تهمة (ج) هم – אשמה
رد – ענה, השיב	جائزة (ج) جوائز – פרס
زميل (ج) زملاء – עמית	جمعية – אגודה, ארגון
سجن (ج) سجون – בית-כלא, בית-	جمهوريّة – רפובליקה
סוהר	جنسية – אזרחות, נתינות
سجين (ج) سجناء – אסיר	جهاز (ج) أجهزة – מכשיר, מנגנון
سرّ (ج) أسرار – סוד	جواز سفر – דרכון
سِعْر (ج) أسعار – מחיר	حركة (ج) ات – תנועה
سلي – שלילי	حصل على – השיג, קיבל
سوى – מלבד-, חוץ מ-	حَقَّق مع في – חקר את- על-
سيارة مفخخة – מכונית תופת	حمل – נשא
شاطئ (ج) شواطئ – חוף	

מבדأ (ج) مبادئ - עיקרון, יסוד	شامل - כולל, מקיף
مبالغ (ج) مبالغ - סכום	شيء (ج) أشياء - דבר
مجلس (ج) مجالس - מועצה	صحّة - בריאות, אמיתות
محافظة - מחוז, אזור	صلّى - התפלל
محاولة - ניסיון	طالَبَ أ - דרש מ-
محكمة (ج) محاكم - בית משפט	طبّ - רפואה
محليّ - מקומי	عاش - חי
مخدرات - סמים	عدم + מצדר - אי-, חוסר-, היעדר
مخيم (ج) ات - מחנה	عُنف - אלימות
مُدّة - פרק זמן	غَيّر - שינה
مستوطن (ج) -ُونْ / -ينَ - מתיישב, מתנחל	غير - זולת, מלבד, חוץ מ-
مشبوه (ج) -ُونْ / -ينَ - חשוד	قانون (ج) قوانين - חוק
مُعظم - רוב	قتل - הרג
مقابلة - פגישה, ראיון	قَدَّرَ - העריך
مقرّ - מטה, מושב (של מפקדה)	قيادة - מפקדה, הנהגה
مناسب - מתאים	كامل - שלם
منزل (ج) منازل - בית, משכן	كشَفَ - גילה, חשף
مِنْ قَبْلَ - מטעם-	كهرباء - חשמל
مهرجان - חגיגה, פסטיבל	لاجئ (ج) -ُونْ / -ينَ - פליט

מوقع (ج) مواقع – אתר (באינטרנט), עמדה

ميزانية – תקציב

(مشروع ميزانية – הצעת תקציב)

نائب (ج) نواب – סגן, ציר (בפרלמנט)

نشاط – פעילות

نفاذ – ביצע

نفس ال – אותו ה-

نوع (ج) أنواع – סוג, מין

نوعيّ – גרעיני, אטומי

هاجم – תקף

هبط – נחת

هجوم – התקפה

هدد א – איים על-

هوية – זהות, תעודת זהות

وسيلة (ج) وسائل – אמצעי

وصف – תאר

אתרי אינטרנט מומלצים

• מידע על הוראת השפה למורים ולתלמידים

אתר האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים ← תכניות לימודים ← חטיבה עליונה ← לשון ערבית
www.edu.gov.il/tal/portal

אתר הפיקוח על הוראת הערבית כולל פורום פעיל (עברית)
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ArabSafa/MaChadash/Ma_Chadash.htm
 או: דרך אתר אות- משרד החינוך ← אתרי אות ← מפמ"ר ערבית ועולם האסלאם

• אתרי-עזר למורים ולתלמידים

אתר דיואן ללימוד ערבית כולל חיפוש במילון מקוון איילון-שנער (עברית+ערבית) -
<http://d1.snunit.k12.il/>

אתר "תמארין" תרגול ללומדי השפה הערבית בחטיבה העליונה (עברית) -
<http://clickit3.ort.org.il/takmarin/page.clickit>

אתר ערבית של כרמית בר-און מבית הספר העל-יסודי ע"ש בגין בראש העין, הכולל מידע לתלמידים, חומרי לימוד, קישורים לאתרים בערבית, שיחון בערבית מדוברת ועוד (עברית)
<http://www.linnet-pro.net/il/aravit>

אתר ערבית של יצחק זיסק מבית הספר צייטלין הכולל חומר על האסלאם, קישורים, פתגמים, שעשועים ובלשנות (עברית)
<http://www.zeitlin.tlv.k12.il/old/aravit.htm>

אתר ללימוד הערבית המדוברת במסגרת אתר גלים (מבית סנונית) הכולל פעילויות, משימות ומשחקי מילים (עברית+ערבית)
<http://www.yasalam.org.il/>

מאגר מת"ל של מכללת קיי בבאר-שבע הכולל דפי עבודה ופעילויות בערבית לגילאים צעירים (עברית+ערבית)
http://kaye7.school.org.il/arab_activities.htm

לימוד ערבית במרכז ימדה ללימוד שפות של אוניברסיטת אורגון (אנגלית)
<http://babel.uoregon.edu/yamada/guides/arabic.html>

לימוד אותיות הא"ב הערבי (אנגלית)
<http://www.funwitharabic.com/intro.html>

• **מידע על מדינות ערב**

אינפורמציה נרחבת על מדינות ערב במזה"ת ובצפון אפריקה באנציקלופדיה של המזרח (אנגלית)
[/http://i-cias.com](http://i-cias.com)

אתר ובו מידע על מדינות ערב – דגל, היסטוריה, גיאוגרפיה, תרבות, כלכלה וממשל (אנגלית)
[/http://www.arab.net](http://www.arab.net)

אתר (אנגלית) על מדינות ערב השונות (ערים, תרבות, חינוך, ממשל, תירות ועוד)
[/http://www.arabbay.com](http://www.arabbay.com)

מפות של המזרח התיכון - אוניברסיטת טקסס (אנגלית)
http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east.html

• **חדשות בשפה הערבית**

דף קישוריות לאמצעי התקשורת בערבית – עיתונים ומגזינים (אנגלית)
<http://www.sahafa.com/newspapersandmagazines.aspx>

דף קישוריות לחדשות, עיתונות, כתבי עת, מנועי חיפוש ואסלאם (ערבית)
[/http://www.rwabet.com](http://www.rwabet.com)

רשת חדשות בערבית – מוחיט
[/http://www.moheet.com](http://www.moheet.com)

חדשות מהעולם הערבי של google (ערבית)
http://news.google.co.il/nwshp?ned=ar_me

אתר משרד החוץ הישראלי (ערבית) – אל-תואצל
<http://www.altawasul.com/MFAAr>

• **מילונים וחומרי-עזר**

מילון איילון שנער המקוון (ערבי-עברי, עברי-ערבי)
[/http://www.arabdictionary.huji.ac.il](http://www.arabdictionary.huji.ac.il)

אתר מילונאות ערבית של חברת "צח'ר" הכולל תרגום דו-כיווני אנגלי-צרפתי-ערבי
[/http://qamoos.sakhr.com](http://qamoos.sakhr.com)

מילון אנגלי-ערבי
<http://www.alburaq.net/dictionary/transform.cfm>

אתר הכולל מאות מונחונים וערכים שונים בתרגום מעברית לערבית
[/http://www.qawamis.up.co.il](http://www.qawamis.up.co.il)

• **תרבות ואמנות מוסלמית**

מוזיאון לאמנות האסלאם (ערבית)
[/http://www.islamicart.co.il](http://www.islamicart.co.il)

על שירים ומשוררים ערבים (ערבית)
[/http://arabicpoems.com](http://arabicpoems.com)

• **דת האסלאם והיסטוריה**

אנציקלופדיה (ערבית) מקיפה על האסלאם הכוללת קוראן ופרשנות על כל סורה, חדית, סיפורי הנביאים, ההיסטוריה המוסלמית ותולדות הח'ליפים והשושלות השונות
 (الموسوعة الإسلامية المعاصرة)
[/http://www.islamped.com](http://www.islamped.com)

אנציקלופדיית האתרים האסלאמיים (ערבית) - אסלאמיאת (אתרים על הקוראן, על החדית, פרשנות הקוראן, נושאים בקוראן, שמיעת פסוקים מהקוראן ועוד)
<http://www.islamiyyat.com/islamic-sites-index.htm>

אנציקלופדיית האתרים האסלאמיים (ערבית) כוללת חומר מקיף על הקוראן ופרשנותו, על החדיית, מצוות היסוד, שמות האל ועוד
<http://www.khayma.com/alajmi33/>

ערך ב"ויקיפדיה" על האסלאם - מאפיינים, אמונות, הלכה, חגים ורקע היסטורי (עברית)
<http://he.wikipedia.org>

ערך ב"ויקיפדיה" על האסלאם - דת, היסטוריה ומצוות היסוד (אנגלית)
<http://en.wikipedia.org/wiki/Islam>

על חמשת עמודי האסלאם (אנגלית)
<http://www.islamicity.com/mosque/pillars.shtml>

אסלאם 101 (אנגלית) – על הקוראן, ההלכה המוסלמית והשוואה בין הדתות השונות
<http://islam101.com/index.htm>

אסלאם ONLINE (אנגלית) – על דת האסלאם, קוראן, חדיית, עלייה לרגל ועוד
<http://www.islamonline.com>

קונקורדנציה לקוראן (ערבית)
<http://www.holyquran.net/search/sindex.php>

